

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 7. maijā
(OR. en)

5932/19

**Starpiestāžu lieta:
2018/0359 (NLE)**

**WTO 36
SERVICES 9
FDI 5
COASI 12**

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: leguldījumu aizsardzības nolīgums starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamas Sociālistisko Republiku, no otras puses

IEGULDĪJUMU AIZSARDZĪBAS NOLĪGUMS
STARP EIROPAS SAVIENĪBU
UN TĀS DALĪBVALSTĪM, NO VIENAS PUSES,
UN VJETNAMAS SOCIĀLISTISKO REPUBLIKU,
NO OTRAS PUSES

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk "Savienība",

BELĢIJAS KARALISTE,

BULGĀRIJAS REPUBLIKA,

ČEHIJAS REPUBLIKA,

DĀNIJAS KARALISTE,

VĀCIJAS FEDERATĪVĀ REPUBLIKA,

IGAUNIJAS REPUBLIKA,

ĪRIJA,

GRIEĶIJAS REPUBLIKA,

SPĀNIJAS KARALISTE,

FRANCIJAS REPUBLIKA,

HORVĀTIJAS REPUBLIKA,

ITĀLIJAS REPUBLIKA,

KIPRAS REPUBLIKA,

LATVIJAS REPUBLIKA,

LIETUVAS REPUBLIKA,

LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTE,

UNGĀRIJA,

MALTAS REPUBLIKA,

NĪDERLANDES KARALISTE,

AUSTRIJAS REPUBLIKA,

POLIJAS REPUBLIKA,

PORTUGĀLES REPUBLIKA,

RUMĀNIJA,

SLOVĒNIJAS REPUBLIKA,

SLOVĀKIJAS REPUBLIKA,

SOMIJAS REPUBLIKA,

ZVIEDRIJAS KARALISTE un

LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀ KARALISTE,

no vienas puses, turpmāk kopā “ES Puse”, un

VJETNAMAS SOCIĀLISTISKĀ REPUBLIKA,

no otras puses, turpmāk "Vjetnama",

abas kopā turpmāk "Puses",

ATZĪDAMAS savstarpējo ilgstošo un ciešo partnerību, kuras pamatā ir kopīgi principi un vērtības, kas atspoguļoti Briselē 2012. gada 27. jūnijā parakstītajā *Pamat nolīgumā par visaptverošu partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamas Sociālistisko Republiku, no otras puses* (turpmāk “Partnerības un sadarbības nolīgums”), un savstarpējās svarīgās ekonomiskās, tirdzniecības un ieguldījumu attiecības, kuras atspoguļotas arī Briselē dd/mm/gggg parakstītajā *Brīvās tirdzniecības nolīgumā starp Eiropas Savienību un Vjetnamas Sociālistisko Republiku* (turpmāk “Brīvās tirdzniecības nolīgums”);

VĒLĒDAMĀS vēl vairāk stiprināt ekonomiskās attiecības kā daļu no to vispārējām attiecībām un atbilstīgi tām un būdamas pārliecinātas par to, ka šis nolīgums radīs jaunus apstākļus ieguldījumu attīstībai starp Pusēm;

ATZĪDAMAS, ka šis nolīgums papildinās un veicinās reģionālās ekonomiskās integrācijas centienus;

APŅĒMUŠĀS stiprināt ciešās savstarpējās ekonomiskās, tirdzniecības un ieguldījumu attiecības atbilstīgi ilgtspējīgas attīstības mērķim tā ekonomikas, sociālajā un vides dimensijā, kā arī veicināt ieguldījumus atbilstīgi šim nolīgumam, ievērojot vides aizsardzību un darbaspēka aizsardzību iespējami augstā līmenī un attiecīgos starptautiski atzītos standartus un nolīgumus, kuros tās ir puses;

VĒLĒDAMĀS paaugstināt dzīves līmeni, veicināt ekonomikas izaugsmi un stabilitāti, radīt jaunas nodarbinātības iespējas un uzlabot vispārējo labklājību un tādēļ atkārtoti apstiprinādamas apņemšanos veicināt ieguldījumus;

ATKĀRTOTI APSTIPRINĀDAMAS savu apņemšanos ievērot Brīvās tirdzniecības nolīgumā izklāstītos ilgtspējīgas attīstības principus;

ATZĪDAMAS pārredzamības nozīmi, kas atspoguļota to saistībās Brīvās tirdzniecības nolīgumā;

ATKĀRTOTI APSTIPRINĀDAMAS apņemšanos ievērot 1945. gada 26. jūnijā Sanfrancisko parakstītos *Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus* un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1948. gada 10. decembrī pieņemto *Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju*;

PAMATODAMĀS uz to attiecīgajām tiesībām un pienākumiem atbilstīgi *Marrākešas līgumam par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu*, kas noslēgts 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā (turpmāk “PTO līgums”), un citiem daudzpusējiem, reģionāliem un divpusējiem nolīgumiem un vienošanās, kuru Puses tās ir, jo īpaši Brīvās tirdzniecības nolīgumam;

VĒLĒDAMĀS veicināt savu uzņēmumu konkurētspēju, nodrošinot tiem paredzamu tiesisko regulējumu ieguldījumu attiecībām,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. NODAĻA

MĒRĶI UN VISPĀRĪGĀS DEFINĪCIJAS

1.1. PANTS

Mērķis

Šā nolīguma mērķis ir saskaņā ar šā nolīguma noteikumiem sekmēt ieguldījumu attiecības Pušu starpā.

1.2. PANTS

Definīcijas

Šajā nolīgumā:

- a) “Puses fiziska persona” attiecībā uz ES Pusi ir kādas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais saskaņā ar to attiecīgajiem iekšzemes normatīvajiem aktiem¹ un attiecībā uz Vjetnamu – Vjetnamas valstspiederīgais saskaņā ar tās iekšzemes normatīvajiem aktiem;

¹ Termins “fiziska persona” ietver fiziskas personas, kas pastāvīgi dzīvo Latvijā, nav Latvijas vai citas valsts pilsoņi, bet kam saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem ir tiesības saņemt nepilsoņa pasi.

- b) "juridiska persona" ir jebkura juridiska vienība, kas noteiktā kārtībā izveidota vai citādi organizēta saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem peļņas gūšanai vai citā nolūkā un kas pieder privātai personai vai valstij, tostarp jebkura korporācija, fonds, personālsabiedrība, kopuzņēmums, viena īpašnieka īpašums vai asociācija;
- c) "Puses juridiska persona" ir ES Puses juridiska persona vai Vjetnamas juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar attiecīgi kādas Savienības dalībvalsts vai Vjetnamas iekšzemes normatīvajiem aktiem un kas attiecīgi Savienības vai Vjetnamas teritorijā veic vērienīgu darījumdarbību¹;

juridiska persona:

- i) "pieder" vienas Puses fiziskām vai juridiskām personām, ja vairāk nekā 50 % tās kapitāla daļu labuma guvēju faktiski ir attiecīgi ES Puses vai Vjetnamas personas; vai

¹ Saskaņā ar paziņojumu Pasaules Tirdzniecības organizācijai par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) Savienība un tās dalībvalstis saprot, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. pantā nostiprinātais jēdziens "efektīva un pastāvīga saikne" ar Savienības ekonomiku ir līdzvērtīgs jēdzienam "vērienīga darījumdarbība". Tādējādi ieguvumus, kas izriet no šā nolīguma, Savienība un tās dalībvalstis uz juridisku personu, kura izveidota saskaņā ar Vjetnamas normatīvajiem aktiem un kurai Vjetnamas teritorijā ir tikai juridiskā adrese vai centrālā administrācija, attiecina tikai tad, ja šai juridiskajai personai ir efektīva un pastāvīga saikne ar Vjetnamas ekonomiku.

- ii) ir kādas Puses fizisku vai juridisku personu "kontrolē", ja attiecīgi ES Puses vai Vjetnamas personām ir pilnvaras iecelt vairākumu tās direktoru vai kā citādi likumīgi vadīt tās darbību;
- d) "pakalpojumi, ko sniedz, un darbības, ko veic, īstenojot valsts pilnvaras" ir pakalpojumi, kurus nesniedz, vai darbības, kuras neveic ne uz komerciāla pamata, ne konkurējot ar vienu vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem;
- e) "saimnieciska darbība" ietver rūpnieciska, tirdznieciska un profesionāla rakstura darbības un amatnieku darbības, bet neietver pakalpojumus, ko sniedz, vai darbības, ko veic, īstenojot valsts pilnvaras;
- f) "darbība" attiecībā uz ieguldījumu ir ieguldījuma veikšana, pārvaldība, uzturēšana, izmantošana, lietošana, pārdošana vai cita veida atsavināšana¹;
- g) "Puses pieņemti vai saglabāti pasākumi" ir pasākumi, ko veic:
 - i) centrālā, reģionālā vai vietējā valdība un iestādes; un
 - ii) nevalstiskas organizācijas, kas īsteno pilnvaras, ko tām deleģējušas centrālās, reģionālās vai vietējās valdības vai iestādes;

¹ Lielākai noteiktībai – tas neietver pasākumus tajā laikā, kad saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem norisinās procedūras, kas vajadzīgas attiecīgā ieguldījuma veikšanai, vai pirms tās ir pabeigtas.

- h) “ieguldījumi” ir visu veidu aktīvi, kuri tieši vai netieši ir kādas Puses ieguldītāja īpašumā vai kontrolē otras Puses teritorijā¹ un kuriem piemīt ieguldījumu īpašības, ieskaitot tādas īpašības kā kapitāla vai citu resursu saistības, cerības uz ieguvumiem vai peļņu, riska uzņemšanās un konkrēts ilgums. Ieguldījumiem var būt šādi veidi:
- i) materiāls vai nemateriāls, kustams vai nekustams īpašums, kā arī jebkuras citas īpašuma tiesības, piemēram, noma, hipotēkas, ķīlas un galvojumi;
 - ii) uzņēmums², kā arī daļas, akcijas un cita veida līdzdalība uzņēmuma kapitālā, ieskaitot attiecīgas atvasinātās tiesības;
 - iii) obligācijas, parādzīmes, aizdevumi un citi parāda instrumenti, ieskaitot attiecīgas atvasinātās tiesības;
 - iv) darbuzņēmuma, būvniecības, vadības, ražošanas, koncesijas, ieņēmumu sadales un citi tamlīdzīgi līgumi;

¹ Lielākai noteiktībai – Puses teritorija ietver tās ekskluzīvo ekonomisko zonu un kontinentālo šelfu, kā paredzēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, kas noslēgta Montegobejā 1982. gada 10. decembrī (turpmāk “*UNCLOS*”).

² “Ieguldījumu” definīcijas nolūkā “uzņēmums” neietver pārstāvniecību. Lielākai noteiktībai – tas, ka pārstāvniecība veic uzņēmējdarbību kādas Puses teritorijā, pats par sevi nav uzskatāms par ieguldījumu.

v) prasījumi skaidrā naudā, citos aktīvos vai saistībā ar tādu līgumsaistību izpildi, kurām ir ekonomiska vērtība¹; un

vi) intelektuālā īpašuma tiesības² un nemateriālās vērtības;

ienākumus, kas tiek ieguldīti, uzskata par ieguldījumiem, ja tiem ir ieguldījuma īpašības, un, ja tiek mainīts veids, kādā aktīvi tiek ieguldīti vai atkārtoti ieguldīti, tas neietekmē to, ka tos kvalificē par ieguldījumiem, ciktāl tie saglabā ieguldījuma īpašības;

¹ Lielākai noteiktībai – prasījumi skaidrā naudā neietver prasījumus skaidrā naudā, kas rodas tikai no komerciāliem līgumiem par kādas Puses teritorijā esošas fiziskas vai juridiskas personas veiktu preču vai pakalpojumu pārdošanu fiziskai vai juridiskai personai otras Puses teritorijā, vai šādu līgumu finansēšanu, izņemot aizdevumus, uz kuriem attiecas

² iii) apakšpunkts, vai ar minēto saistītus rīkojumus, spriedumus vai šķīrējtiesas nolēmumus. Šā nolīguma nolūkos intelektuālā īpašuma tiesības attiecas vismaz uz visām intelektuālā īpašuma kategorijām, kas minētas *TRIPS* līguma II daļas 1. līdz 7. iedaļā, proti:

- a) autortiesības un blakustiesības,
- b) preču zīmes,
- c) ģeogrāfiskās izcelsmes norādes,
- d) rūpnieciskais dizains,
- e) patentu tiesības,
- f) integrālskāmu konfigurācijas shēmas (topogrāfija),
- g) neizpaustas informācijas aizsardzība, un
- h) augu šķirnes.

- i) “Puses ieguldītājs” ir kādas Puses fiziska vai juridiska persona, kas veikusi ieguldījumus otras Puses teritorijā;
- j) “ienākumi” ir visas summas, kas iegūtas vai atvasinātas no ieguldījumiem vai atkārtotiem ieguldījumiem, ieskaitot peļņu, dividendes, kapitāla pieaugumu, autoratlīdzību, procentus, ar intelektuālā īpašuma tiesībām saistītus maksājumus, maksājumus natūrā un visus citus likumīgos ienākumus;
- k) “pasākums” ir kādas Puses pasākums likuma, normas, noteikumu, procedūras, lēmuma, administratīva akta vai citā formā;
- l) “persona” ir fiziska persona vai juridiska persona;
- m) “trešā valsts” ir valsts vai teritorija, kas ir ārpus šā nolīguma teritoriālās piemērošanas jomas, kā noteikts 4.22. pantā (Teritoriālā piemērošana);
- n) “ES Puse” ir Savienība vai tās dalībvalstis, vai Savienība un tās dalībvalstis savās attiecīgajās kompetences jomās, kā izriet no Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību;
- o) “Puse” ir ES Puse vai Vjetnama;

- p) “iekšzemes” attiecībā uz tiesību aktiem, likumiem vai normatīvajiem aktiem ir attiecīgi Savienības un tās dalībvalstu¹ un Vjetnamas tiesību akti, likumi vai normatīvie akti centrālā, reģionālā vai vietējā līmenī; un
- q) “aptvertie ieguldījumi” ir kādas Puses ieguldītāja ieguldījums otras Puses teritorijā, kurš pastāv šā nolīguma spēkā stāšanās dienā vai kurš tiek veikts vai iegūts pēc tam un kurš ir veikts saskaņā ar otras Puses piemērojamajiem normatīvajiem aktiem.

2. NODAĻA

IEGULDĪJUMU AIZSARDZĪBA

2.1. PANTS

Darbības joma

1. Šī nodaļa attiecas uz:
- a) aptvertiem ieguldījumiem; un
 - b) Puses ieguldītājiem saistībā ar to aptverto ieguldījumu darbību.

¹ Lielākai noteiktībai – Savienības dalībvalstu iekšzemes normatīvie akti ietver Savienības normatīvos aktus.

2. Ieguldījumu aizsardzības nolīguma 2.3. pants (Valsts režīms) un 2.4. pants (Lielākās labvēlības režīms) neattiecas uz:

- a) audiovizuālajiem pakalpojumiem;
- b) kodolmateriālu ieguvi, ražošanu un pārstrādi¹;
- c) ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību;
- d) valsts jūras kabotāžu²;
- e) gan regulārus, gan neregulārus iekšzemes un starptautiskus gaisa pārvadājumu pakalpojumus un pakalpojumus, kas tieši saistīti ar satiksmes tiesību izmantošanu, izņemot:
 - i) gaisa kuģu remonta un apkopes pakalpojumus, kuru laikā gaisa kuģi neekspluatē;

¹ Lielākai noteiktībai – kodolmateriālu pārstrāde ietver visas darbības, kas iekļautas Starptautiskajā standartizētajā visu ekonomiskās darbības veidu klasifikācijā, kā noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas biroja statistikas dokumentu M sērijā, Nr. 4, *ISIC REV 3.1*, 2002, kods 2330.

² Neskarot to darbību apjomu, ko var uzskatīt par kabotāžu saskaņā ar iekšzemes normatīvajiem aktiem, valsts jūras kabotāža saskaņā ar šo nodaļu ietver, attiecīgi, pasažieru vai preču pārvadājumus starp kādu ostu vai punktu, kas atrodas kādā Savienības dalībvalstī, un citu ostu vai punktu, kas atrodas tajā pašā Savienības dalībvalstī, vai pasažieru vai preču pārvadājumus starp kādu ostu vai punktu, kas atrodas Vjetnamā, un citu ostu vai punktu, kas atrodas Vjetnamā, tostarp uz tās kontinentālā šelfa, kā paredzēts *UNCLOS*, un satiksmi, kas sākas un beidzas tajā pašā ostā vai punktā, kurš atrodas, attiecīgi, kādā Savienības dalībvalstī vai Vjetnamā.

- ii) gaisa pārvadājumu pakalpojumu pārdošanu un realizāciju;
- iii) datorizētas rezervēšanas sistēmas pakalpojumus;
- iv) apkalpošanu uz zemes; un
- v) lidostu ekspluatācijas pakalpojumus;

un

f) pakalpojumus, ko sniedz, un darbībām, ko veic, īstenojot valsts pilnvaras.

3. Ieguldījumu aizsardzības nolīguma 2.3. pants (Valsts režīms) un 2.4. pants (Lielākās labvēlības režīms) neattiecas uz Pušu piešķirtām subsīdijām¹.

4. Šī nodaļa neattiecas uz Pušu attiecīgajām sociālā nodrošinājuma sistēmām vai tādām darbībām katras Puses teritorijā, kas regulāri vai neregulāri ir saistītas ar valsts varas īstenošanu.

¹ Attiecībā uz ES Pusi "subsīdija" ietver "valsts atbalstu", kā tas definēts Savienības tiesību aktos. Attiecībā uz Vjetnamu "subsīdija" ietver ieguldījumu stimulus un ieguldījumu atbalstu, piemēram, atbalstu ražošanas vietā, cilvēkresursu apmācību un tādus konkurētspējas stiprināšanas pasākumus kā atbalsts tehnoloģiju jomā, pētniecība un izstrāde, juridiskā palīdzība, tirgus informācija un reklāma.

5. Šī nodaļa neattiecas uz pasākumiem, kas skar fiziskas personas, kuras vēlas piekļūt kādas Puses darba tirgum, un uz pasākumiem saistībā ar pilsonību, uzturēšanos vai pastāvīgu nodarbinātību.

6. Izņemot 2.1. pantu (Darbības joma), 2.2. pantu (Ieguldījumi un regulatīvie pasākumi un mērķi) un 2.5. pantu (Attieksme pret ieguldījumiem) līdz 2.9. pantu (Subrogācija), nekas šajā nolīgumā nav interpretējams tā, ka tas ierobežo Pušu saistības atbilstīgi Brīvās tirdzniecības nolīguma 9. nodaļai (Publiskais iepirkums) vai uzliek papildu saistības attiecībā uz publisko iepirkumu. Lielākai noteiktībai – pasākumus attiecībā uz publisko iepirkumu, kuri atbilst Brīvās tirdzniecības nolīguma 9. nodaļai (Publiskais iepirkums), neuzskata par 2.1. panta (Darbības joma), 2.2. panta (Ieguldījumi un reglamentējošie pasākumi un mērķi) un 2.5. panta (Attieksme pret ieguldījumiem) līdz 2.9. panta (Subrogācija) noteikumu pārkāpumu.

2.2. PANTS

Ieguldījumi un regulatīvie pasākumi un mērķi

1. Puses atkārtoti apstiprina savas tiesības reglamentēt savā teritorijā, lai sasniegtu tādus leģitīmus politikas mērķus kā sabiedrības veselības aizsardzība, drošība, vide vai sabiedrības morāle, patērētāju aizsardzība vai kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība.

2. Lielākai noteiktībai – šo nodaļu neuzskata par Puses apņemšanos, ka tā nemainīs savu tiesisko un normatīvo regulējumu, tostarp tādā veidā, kas var negatīvi ietekmēt ieguldījumu darbību vai ieguldītāja cerības uz peļņu.

3. Nodrošinot lielāku noteiktību un ievērojot 4. punktu, kādas Puses lēmums nepiešķirt, nepagarināt vai nesaglabāt subsīdiju vai dotāciju nav uzskatāms par šīs nodaļas noteikumu pārkāpumu šādos apstākļos:

- a) gadījumos, kad pret otras Puses ieguldītāju vai aptvertajiem ieguldījumiem nav nekādu konkrētu saistību atbilstīgi tiesību aktiem vai līgumam par konkrētās subsīdijas vai dotācijas piešķiršanu, pagarināšanu vai saglabāšanu; vai
- b) kad tiek ievēroti noteikumi, kas saistīti ar subsīdijas vai dotācijas piešķiršanu, pagarināšanu vai saglabāšanu.

4. Lielākai noteiktībai – nekas šajā nodaļā nav interpretējams tā, ka tas liedz kādai Pusei pārtraukt subsīdijas piešķiršanu¹ vai prasīt tās atmaksāšanu vai ka tas pieprasa kādai Pusei kompensēt ieguldītājam šādu pārtraukšanu vai atmaksāšanu, ja šādi rīkoties ir likusi kāda no tās kompetentajām iestādēm, kas uzskaitītas 1. pielikumā (Kompetentās iestādes).

¹ Attiecībā uz ES Pusi “subsīdija” ietver “valsts atbalstu”, kā tas definēts Savienības tiesību aktos. Attiecībā uz Vjetnamu “subsīdija” ietver ieguldījumu stimulus un ieguldījumu atbalstu, piemēram, atbalstu ražošanas vietā, cilvēkresursu apmācību un tādus konkurētspējas stiprināšanas pasākumus kā atbalsts tehnoloģiju jomā, pētniecība un izstrāde, juridiskā palīdzība, tirgus informācija un reklāma.

2.3. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem saistībā ar aptverto ieguldījumu darbību ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā piešķir līdzīgos apstākļos saviem ieguldītājiem un to ieguldījumiem.

2. Neatkarīgi no 1. punkta un, attiecībā uz Vjetnamu, ievērojot 2. pielikumu (Izņēmums Vjetnamai attiecībā uz valsts režīmu), Puse var pieņemt vai turpināt piemērot jebkādas pasākumus attiecībā uz aptverto ieguldījumu darbību, ja šādi pasākumi nav pretrunā ar saistībām, kas noteiktas Brīvās tirdzniecības nolīgumā attiecīgi 8.-A pielikumā (Savienības īpašo saistību saraksts) vai 8. B pielikumā (Vjetnamas īpašo saistību saraksts), ja šāds pasākums ir:
 - a) pasākums, kas pieņemts, šā nolīguma spēkā stāšanās dienā vai pirms tam;

 - b) pasākums, kas minēts a) apakšpunktā un tiek turpināts, aizstāts vai grozīts pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas, ja pasākums pēc turpināšanas, aizstāšanas vai grozīšanas nav mazāk saderīgs ar 1. punktu kā pasākums, kurš piemērots pirms tā turpināšanas, aizstāšanas vai grozīšanas; vai

- c) pasākums, kas neietilpst a) vai b) apakšpunkta darbības jomā, ja tas netiek piemērots attiecībā uz ieguldījumiem, kuri veikti Puses teritorijā pirms šā pasākuma spēkā stāšanās dienas, vai tādā veidā, ka tas izraisa zaudējumus vai kaitējumu¹ šādiem ieguldījumiem.

2.4. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem saistībā ar aptverto ieguldījumu darbību ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā piešķir līdzīgos apstākļos trešo valstu ieguldītājiem un to ieguldījumiem.
2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz šādām nozarēm:
 - a) sakaru pakalpojumi, izņemot pasta pakalpojumus un telesakaru pakalpojumus;
 - b) pakalpojumi atpūtas, kultūras un sporta jomā;

¹ Šā apakšpunkta nolūkos Puses uzskata – ja kāda Puse ir nodrošinājusi samērīgu ieviešanas periodu pasākuma īstenošanai vai ja šī Puse ir mēģinājusi kā citādi risināt pasākuma ietekmi uz ieguldījumiem, kas veikti pirms pasākuma spēkā stāšanās dienas, šie faktori tiek ņemti vērā, nosakot, vai pasākums izraisa zaudējumus vai kaitējumu ieguldījumiem, kuri veikti pirms pasākuma spēkā stāšanās dienas.

- c) zvejniecība un akvakultūra;
- d) mežsaimniecība un medniecība; un
- e) ieguves rūpniecība, ieskaitot naftas un gāzes ieguvu.

3. Šā panta 1. punktu neuzskata par tādu, kas uzliek pienākumu kādai Pusei attiecināt uz otras Puses ieguldītājiem vai aptvertajiem ieguldījumiem ieguvumus no tāda režīma, kas piešķirts saskaņā ar divpusējiem, reģionāliem vai starptautiskiem nolīgumiem, kuri stājušies spēkā pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas.

4. Šā panta 1. punktu neuzskata par tādu, kas uzliek pienākumu kādai Pusei attiecināt uz otras Puses ieguldītājiem vai aptvertajiem ieguldījumiem ieguvumus no:

- a) režīma, kas piešķirts saskaņā ar divpusēju, reģionālu vai daudzpusēju nolīgumu, kurā ietvertas saistības likvidēt pēc būtības visus šķēršļus ieguldījumiem starp pusēm vai noteikta pušu tiesību aktu tuvināšana vienā vai vairākās ekonomikas nozarēs¹;
- b) režīma, kas izriet no starptautiskas vienošanās par izvairīšanos no nodokļu dubultas uzlikšanas vai cita starptautiska nolīguma vai vienošanās, kura pilnībā vai galvenokārt attiecas uz nodokļiem; vai

¹ Lielākai noteiktībai – *ASEAN* Ekonomikas kopiena atbilst reģionālā nolīguma jēdzienam saskaņā ar šo apakšpunktu.

c) režīma, kas izriet no pasākumiem, kuri paredz kvalifikācijas atzīšanu, licences vai piesardzības pasākumus saskaņā ar Vispārējās vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību¹ VII pantu vai tās pielikumu par finanšu pakalpojumiem.

5. Lielākai noteiktībai – jēdziens “režīms”, kas minēts 1. punktā, neietver tādas domstarpību izšķiršanas procedūras vai mehānismus, kādi iekļauti 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļā (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm) un paredzēti jebkuros citos divpusējos, reģionālos vai starptautiskos nolīgumos. Pamatsaistības, kas izriet no šādiem nolīgumiem, pašas par sevi nav “režīms”, un tāpēc tās nevar ņemt vērā, novērtējot šā panta pārkāpumu. Puses veiktus pasākumus, ievērojot šīs pamatsaistības, uzskata par “režīmu”.

6. Šo pantu interpretē saskaņā ar *ejusdem generis*² principu.

¹ Ietverta Marrākešas Līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, kas noslēgts Marrākešā 1994. gada 15. aprīlī, 1.b pielikumā.

² Lielākai noteiktībai – šis punkts nav uzskatāms par tādu, kas neļauj attiecīgā gadījumā interpretēt citus šā nolīguma noteikumus saskaņā ar *ejusdem generis* principu.

2.5. PANTS

Attieksme pret ieguldījumiem

1. Katra Puse nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi un pilnīgu aizsardzību un drošību otras Puses ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem saskaņā ar 2.–7. punktu un 3. pielikumu (Saprašanās par attieksmi pret ieguldījumiem).
2. Puse pārkāpj taisnīgas un vienlīdzīgas attieksmes pienākumu, kas norādīts 1. punktā, ja tās pasākums vai pasākumu virkne nozīmē:
 - a) tiesiskuma liegumu kriminālprocesā, civilprocesā vai administratīvajā procesā;
 - b) tiesvedības un administratīvo procedūru būtisku pārkāpumu;
 - c) nepārprotamu patvaļu;
 - d) mērķtiecīgu diskrimināciju acīmredzami nepamatotu iemeslu, piemēram, dzimuma, rases vai reliģiskās pārliecības dēļ;
 - e) aizskaršanu, piemēram, spaidus, ļaunprātīgu varas izmantošanu vai tamlīdzīgu negodprātīgu rīcību; vai
 - f) jebkuru citu pārkāpumu saistībā ar taisnīgas un objektīvas attieksmes pienākumu, ko Puses pieņēmušas saskaņā ar 3. punktu.

3. Kāda attieksme, kas nav minēta 2. punktā, var būt taisnīgas un vienlīdzīgas attieksmes pārkāpums, ja Puses par to ir vienojušās saskaņā ar procedūrām, kuras paredzētas 4.3. pantā (Grozījumi).
4. Piemērojot 1.–3. punktu, domstarpību izšķiršanas struktūra saskaņā ar 3. nodaļu (Domstarpību izšķiršana) var ņemt vērā to, vai Puse otras Puses ieguldītājam ir devusi īpašu paskaidrojumu, lai rosinātu kādu aptverto ieguldījumu, tādējādi radot tiesisko paļāvību, uz kuras pamata ieguldītājs pieņēma lēmumu par minētā ieguldījuma veikšanu vai saglabāšanu, bet kuru Puse pēc tam neievēroja.
5. Lielākai noteiktībai – jēdziens “pilnīga aizsardzība un drošība”, kas minēts 1. punktā, attiecas uz Puses pienākumu rīkoties, kā pamatoti nepieciešams, lai aizsargātu ieguldītāju un aptverto ieguldījumu fizisko drošību.
6. Ja Puse ir noslēgusi rakstisku vienošanos ar otras Puses ieguldītājiem vai aptvertiem ieguldījumiem, kura atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem, minētā Puse nepārkāpj šo vienošanos, īstenojot valdības pilnvaras. Nosacījumi ir šādi:
 - a) rakstiskā vienošanās tiek noslēgta un stājas spēkā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas¹;

¹ Lielākai noteiktībai – rakstiska vienošanās, kas ir noslēgta un stājas spēkā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas, neietver vienošanās atjaunošanu vai pagarināšanu saskaņā ar sākotnējās vienošanās noteikumiem un ar tādiem pašiem vai būtībā tādiem pašiem noteikumiem kā sākotnējā vienošanās, kura ir tikusi noslēgta un stājusies spēkā pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas.

- b) ieguldītājs paļaujas uz rakstisko vienošanos, nolemjot ieguldīt vai saglabāt aptverto ieguldījumu, izņemot pašu rakstisko vienošanos, un pārkāpums rada šim ieguldījumam faktiskus zaudējumus;
 - c) rakstiskā vienošanās¹ rada tiesību un pienākumu apmaiņu saistībā ar minētajiem ieguldījumiem, kas ir saistoša abām pusēm; un
 - d) rakstiskajā vienošanās nav ietverta klauzula par domstarpību izšķiršanu starp šīs vienošanās pusēm starptautiskā šķīrējtiesā.
7. Ja ir pārkāpts kāds cits šā nolīguma vai atsevišķa starptautiska nolīguma noteikums, tas nenozīmē, ka ir pārkāpts šis pants.

2.6. PANTS

Zaudējumu kompensācija

1. Kādas Puses ieguldītājiem, kuru aptvertie ieguldījumi cieš zaudējumus kara vai cita bruņota konflikta, revolūcijas, ārkārtas situācijas valstī, sacelšanās, nemieru vai protestu dēļ otras Puses teritorijā, minētā otra Puse, ciktāl tas attiecas uz restitūciju, atlīdzinājumu, kompensāciju vai citādu noregulējumu, nodrošina režīmu, kas nav mazāk labvēlīgs par režīmu, kuru šī otra Puse piešķir saviem ieguldītājiem vai kādas trešās valsts ieguldītājiem.

¹ Jēdziens “rakstiska vienošanās” ir vienošanās rakstveidā, ko Puse noslēdz ar otras Puses ieguldītāju vai tā ieguldījumu un ko apspriež un izpilda abas puses neatkarīgi no tā, vai tā ir vienā instrumentā vai vairākos instrumentos.

2. Neskarot 1. punktu, Puses ieguldītājiem, kas kādā no 1. punktā minētajām situācijām otras Puses teritorijā cieš zaudējumus, tiek nodrošināta tūlītēja, atbilstīga un efektīva atlīdzināšana vai kompensācija, ko veic otra Puse, ja šie zaudējumi rodas tāpēc, ka:

- a) to aptvertos ieguldījumus vai to daļu ir rekvizējuši otras Puses bruņotie spēki vai iestādes; vai
- b) to aptvertos ieguldījumus vai to daļu ir iznīcinājuši otras Puses bruņotie spēki vai iestādes,

bet tas nav bijis nepieciešams, ņemot vērā situāciju.

2.7. PANTS

Ekspropriācija

1. Puse nenacionalizē vai neekspropriē otras Puses ieguldītāju aptvertos ieguldījumus ne tieši, ne netieši ar tādu pasākumu palīdzību, kuriem ir nacionalizācijai vai ekspropriācijai (turpmāk “ekspropriācija”) līdzvērtīga ietekme, izņemot, ja tas ir:

- a) vajadzīgs sabiedriskam mērķim;
- b) saskaņā ar likumā paredzēto kārtību;

c) nediskriminējoši; un

d) samaksājot tūlītēju, atbilstīgu un reālu kompensāciju.

2. Šā panta 1. punktā minētā kompensācija atbilst aptverto ieguldījumu patiesajai tirgus vērtībai laikā tieši pirms ekspropriācijas vai pirms nenovēršamā ekspropriācija kļuvusi zināma sabiedrībai, atkarībā no tā, kas notiek agrāk, pieskaitot procentus ar komerciāli noteiktu samērīgu likmi, sākot no ekspropriācijas datuma līdz maksājuma datumam. Šāda kompensācija ir reāli izmaksājama, brīvi pārvedama saskaņā ar 2.8. pantu (Pārvedumi) un tiek izmaksāta bez kavēšanās.

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta, ja Vjetnama ir tā Puse, kura veic ekspropriāciju, tad jebkurš ar zemi saistīts tiešas ekspropriācijas pasākums tiek veikts:

a) tādām mērķim, kurš ir saskaņā ar piemērojamajiem iekšzemes normatīvajiem aktiem¹; un

b) izmaksājot kompensāciju, kas ir ekvivalenta tirgus vērtībai, vienlaikus atzīstot piemērojamus iekšzemes normatīvos aktus.

4. Obligātu licenču izdošana saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām nav ekspropriācija 1. punkta nozīmē, ciktāl šāda izdošana ir saskaņā ar *Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem*, kurš ietverts PTO līguma 1.C pielikumā (turpmāk “*TRIPS līgums*”).

¹ Piemērojamie iekšzemes normatīvie akti ir Vjetnamas Zemes likums Nr. 45/2013/QH13 un Dekrēts Nr. 44/2014/ND-CP par zemes cenu regulēšanu, kādi tie ir šā nolīguma spēkā stāšanās dienā.

5. Ieguldītājam, kuru skar ekspropriācija, ir tiesības saskaņā ar ekspropriāciju īstenojošās Puses tiesību aktiem uz viņa prasības tūlītēju izskatīšanu un viņa ieguldījumu novērtējumu, ko veic šīs Puses tiesu iestāde vai cita neatkarīga iestāde.

6. Šo pantu interpretē saskaņā ar 4. pielikumu (Saprašanās par ekspropriāciju).

2.8. PANTS

Pārvedumi

Katra Puse atļauj visus pārvedumus, kas attiecas uz aptvertiem ieguldījumiem, veikt bez ierobežojumiem vai vilcināšanās, brīvi konvertējamā valūtā un atbilstoši tirgus valūtas maiņas kursam, kuru piemēro pārveduma dienā. Šādi pārvedumi ietver:

- a) iemaksas kapitālā, piemēram, galvenos un papildu līdzekļus, lai uzturētu, attīstītu vai palielinātu ieguldījumu;
- b) peļņu, dividendes, kapitāla pieaugumu un citus ienākumus, ienākumus no visu ieguldījumu vai to daļas pārdošanas vai no daļējas vai pilnīgas ieguldījumu likvidācijas;
- c) procentus, autoratlīdzību, pārvaldības maksu, tehnisko palīdzību un citas maksas;

- d) maksājumus, ko veic atbilstoši līgumam, kuru noslēdzis ieguldītājs, vai aptvertajam ieguldījumam, tostarp maksājumus, ko veic atbilstoši aizdevuma līgumam;
- e) ienākumus vai citādu atlīdzību darbiniekiem ārzemēs, kuri strādā saistībā ar ieguldījumiem;
- f) maksājumus, kas veikti, ievērojot 2.6. pantu (Zaudējumu kompensācija) un 2.7. pantu (Ekspropriācija); un
- g) zaudējumu atlīdzību saskaņā ar rīkojumu, kas izdots saskaņā ar 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm).

2.9. PANTS

Subrogācija

Ja kāda Puse vai tās aģentūra veic maksājumu kā atlīdzību vai saskaņā ar garantiju vai apdrošināšanas līgumu, ko tā ir noslēgusi attiecībā uz ieguldījumiem, kurus kāds tās ieguldītājs ir veicis otras Puses teritorijā, otra Puse atzīst tiesību vai īpašumtiesību subrogāciju vai nodošanu vai cesiju attiecībā uz šādiem ieguldījumiem. Pusei vai aģentūrai ir tiesības izmantot subrogācijas vai cesijas ceļā pārņemtās tiesības vai prasījumus tādā pašā apmērā kā ieguldītāja sākotnējās tiesības vai prasījumus. Šādas tiesības Puse, tās aģentūra vai ieguldītājs var izmantot tikai tad, ja Puse vai tās aģentūra to atļauj.

3. NODAĻA

DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANA

A IEDAĻA

DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANA STARP PUSĒM

1. APAKŠIEDAĻA

MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA

3.1. PANTS

Mērķis

Šīs iedaļas mērķis ir izveidot efektīvu un lietderīgu mehānismu, lai novērstu un atrisinātu jebkādas domstarpības starp Pusēm par to, kā interpretēt un piemērot šo nolīgumu, ar nolūku rast savstarpēji saskaņotu risinājumu.

3.2. PANTS

Darbības joma

Šo iedaļu piemēro, lai novērstu un atrisinātu domstarpības starp Pusēm attiecībā uz šā nolīguma noteikumu interpretāciju vai piemērošanu, ja vien šajā nolīgumā nav paredzēts citādi.

2. APAKŠIEDAĻA

APSPRIEŠANĀS UN MEDIĀCIJA

3.3. PANTS

Apspriešanās

1. Puses cenšas atrisināt visas 3.2. pantā (Darbības joma) minētās domstarpības, labticīgi sākot apspriešanos ar mērķi panākt savstarpēji saskaņotu risinājumu.
2. Puse ierosina apspriešanos, nosūtot otrai Pusei rakstisku lūgumu, kura kopiju iesniedz komitejai, kas izveidota saskaņā ar 4.1. pantu (Komiteja), norādot aplūkojamo pasākumu un šā nolīguma attiecīgos noteikumus.

3. Apspriešanos rīko 30 dienu laikā no 2. punktā minētā lūguma saņemšanas, ja vien Puses nevienojas citādi, un tā notiek pieprasījuma saņēmējas Puses teritorijā. Apspriešanos uzskata par pabeigtu 45 dienās no lūguma saņemšanas, ja vien abas Puses nevienojas to turpināt. Apspriešanās, un jo īpaši visa izpaustā informācija un Pušu nostājas, ir konfidenciāla un neskar Pušu tiesības jebkādā turpmākā tiesvedībā.
4. Apspriešanos par steidzamiem jautājumiem, tostarp tādiem jautājumiem, kas saistīti ar ātrbojīgām precēm, sezonas precēm vai sezonas pakalpojumiem, rīko 15 dienu laikā no dienas, kad saņemts 2. punktā minētais lūgums. Apspriešanos uzskata par pabeigtu 20 dienu laikā no dienas, kad saņemts 2. punktā minētais lūgums, ja vien abas Puses nevienojas to turpināt.
5. Puse, kas ierosinājusi apspriešanos, var izmantot 3.5. pantu (Šķīrējtiesas procedūras sākšana), ja:
 - a) otra Puse neatbild uz lūgumu pēc apspriešanās 15 dienu laikā no tā saņemšanas;
 - b) apspriešanās nenotiek termiņos, kas paredzēti 3. vai 4. punktā;
 - c) Puses vienojas neapspriesties; vai
 - d) apspriešanās beidzas bez savstarpēji saskaņota risinājuma.

6. Apspriešanās laikā katra Puse sniedz pietiekošu faktu materiālu, lai būtu iespējams izvērtēt to, kādā veidā aplūkojamais pasākums varētu ietekmēt šā nolīguma darbību un piemērošanu.

3.4. PANTS

Mediācijas mehānisms

Puses jebkurā laikā var sākt mediācijas procedūru saskaņā ar 9. pielikumu (Mediācijas mehānisms) attiecībā uz pasākumiem, kas nelabvēlīgi ietekmē ieguldījumus starp Pusēm.

3. APAKŠIEDAĻA

DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANAS PROCEDŪRAS

3.5. PANTS

Šķīrējtiesas procedūras sākšana

1. Ja Puses nav atrisinājušas domstarpības ar apspriešanos, kā paredzēts 3.3. pantā (Apspriešanās), Puse, kura bija ierosinājusi apspriešanos, var pieprasīt šķīrējtiesas izveidi.

2. Pieprasījumu izveidot šķīrējtiesu iesniedz rakstveidā otrai Pusei, un tā kopiju iesniedz komitejai. Prasītāja Puse pieprasījumā norāda aplūkojamo pasākumu un veidā, kas skaidri atspoguļo sūdzības juridisko pamatu, paskaidro, kā šis pasākums nav saderīgs ar šā nolīguma noteikumiem.

3.6. PANTS

Šķīrējtiesas darba uzdevumi

Ja vien Puses 10 dienu laikā no šķīrējtiesnešu izvēles dienas nevienojas citādi, šķīrējtiesas darba uzdevumi ir šādi:

“Ņemot vērā Pušu norādītos šā nolīguma attiecīgos noteikumus, izskatīt jautājumu, kas minēts šķīrējtiesas izveides pieprasījumā saskaņā ar 3.5. pantu (Šķīrējtiesas procedūras sākšana), lai lemtu par attiecīgā pasākuma atbilstību 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, un ziņojumā izklāstīt faktu konstatējumus, attiecīgo noteikumu piemērojamību un konstatējumu un ieteikumu galveno pamatojumu saskaņā ar 3.10. pantu (Starpposma ziņojums) un 3.11. pantu (Galīgais ziņojums).”.

3.7. PANTS

Šķīrējtiesas izveide

1. Šķīrējtiesā ir trīs šķīrējtiesneši.
2. Desmit dienu laikā pēc tam, kad atbildētāja Puse ir saņēmusi pieprasījumu izveidot šķīrējtiesu, Puses apspriežas, lai vienotos par šķīrējtiesas sastāvu.
3. Ja Puses par šķīrējtiesas sastāvu 2. punktā noteiktajā laikposmā nevienojas, katra Puse ne vēlāk kā 10 dienās pēc 2. punktā noteiktā laikposma beigām var iecelt šķīrējtiesnesi, to izraugoties no minētās Puses kandidātu saraksta, kurš sastādīts saskaņā ar 3.23. pantu (Šķīrējtiesnešu saraksts). Ja Puse neieceļ šķīrējtiesnesi no sava saraksta, šķīrējtiesnesi pēc otras Puses pieprasījuma izvēlas, komitejas priekšsēdētājam vai viņa pilnvarotai personai to izlozējot no minētās Puses saraksta, kas sastādīts saskaņā ar 3.23. pantu (Šķīrējtiesnešu saraksts).
4. Ja Puses 2. punktā paredzētajā laikposmā nevienojas par šķīrējtiesas priekšsēdētāju, komitejas priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona pēc kādas Puses pieprasījuma šķīrējtiesas priekšsēdētāju izvēlas ar izlozes palīdzību no priekšsēdētāju saraksta, kas sastādīts saskaņā ar 3.23. pantu (Šķīrējtiesnešu saraksts).
5. Komitejas priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona izraugās šķīrējtiesnešus piecu dienu laikā no 3. vai 4. punktā minētā pieprasījuma.

6. Šķīrējtiesas izveidošanas diena ir diena, kad visi trīs izvēlētie šķīrējtiesneši ir paziņojuši Pusēm par viņu iecelšanas pieņemšanu saskaņā ar 7. pielikumu (Reglaments).

7. Ja kāds no sarakstiem, kas paredzēti 3.23. pantā (Šķīrējtiesnešu saraksts), nav izveidots vai brīdī, kad tiek iesniegts pieprasījums saskaņā ar 3. vai 4. punktu, tajā nav pietiekami daudz uzvārdu, šķīrējtiesnešus izvēlas ar izlozes palīdzību no to personu loka, kuras oficiāli ierosinājušas abas Puses vai kāda Puse, ja priekšlikumu ir iesniegusi tikai viena Puse.

3.8. PANTS

Domstarpību izšķiršanas procedūra šķīrējtiesā

1. Domstarpību izšķiršanas procedūra šķīrējtiesā reglamentē šajā pantā, 7. pielikumā (Reglaments) un 8. pielikumā (Šķīrējtiesnešu un mediatoru rīcības kodekss) izklāstītie noteikumi un procedūras.

2. Ja vien Puses nevienojas citādi, tās tiekas ar šķīrējtiesu 10 dienu laikā no tās izveidošanas, lai vienotos par visiem jautājumiem, ko Puses vai šķīrējtiesa atzīst par vajadzīgiem, tai skaitā par procesa grafiku un šķīrējtiesnešu atalgojumu un tiem atlīdzinājumiem izdevumiem atbilstīgi 7. pielikumam (Reglaments). Šķīrējtiesneši un Pušu pārstāvji var piedalīties šajā sanāksmē telefoniski vai videokonferences veidā.

3. Sēdes norises vietu nosaka, Pusēm savstarpēji vienojoties. Ja Puses nevienojas par sēdes norises vietu, sēde notiek Briselē, ja prasītāja Puse ir Vjetnama, un Hanojā, ja prasītāja Puse ir ES Puse.
4. Sēdes ir atklātas, ja vien 7. pielikumā (Reglaments) nav noteikts citādi.
5. Saskaņā ar 7. pielikumu (Reglaments) Pusēm tiek dota iespēja reaģēt uz visām procesa prezentācijām, paziņojumiem, argumentiem vai replikām. Jebkuru informāciju vai rakstisku informāciju, ko kāda Puse ir iesniegusi šķīrējtiesai, tostarp piezīmes par starpposma ziņojuma aprakstošo daļu, atbildes uz šķīrējtiesas jautājumiem un Puses piezīmes par minētajām atbildēm, dara pieejamu otrai Pusei.
6. Ja vien puses trīs dienu laikā no šķīrējtiesas izveidošanas nevienojas citādi, šķīrējtiesa saskaņā ar 7. pielikumu (Reglaments) var pieņemt brīvprātīgus rakstiski iesniegtus izklāstus (*amicus curiae* izklāstus) no fiziskām vai juridiskām personām, kas veic uzņēmējdarbību kādas Puses teritorijā.
7. Šķīrējtiesas iekšējās apspriedes notiek slēgtās sēdēs, kurās piedalās tikai šķīrējtiesneši. Tomēr šķīrējtiesa var atļaut šķīrējtiesnešu palīgu klātbūtni savās apspriedēs. Šķīrējtiesas apspriedes un tai iesniegtie dokumenti ir konfidenciāli.

3.9. PANTS

Prejudiciāls nolēmums par steidzamību

Pēc kādas Puses lūguma šķīrējtiesa 10 dienu laikā pēc tās izveidošanas var pieņemt prejudiciālu nolēmumu par to, vai tā uzskata lietu par steidzamu.

3.10. PANTS

Starpposma ziņojums

1. Šķīrējtiesa ne vēlāk kā deviņdesmit dienu laikā no šķīrējtiesas izveides sniedz Pusēm starpposma ziņojumu, kurā izklāstīti konstatētie fakti, attiecīgo noteikumu piemērojamība un šķīrējtiesas konstatējumu un ieteikumu pamatojums. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka šo termiņu nevar ievērot, tad tās priekšsēdētājs par to rakstveidā paziņo Pusēm un komitejai, norādot kavēšanās iemeslus un dienu, kad šķīrējtiesa plāno sniegt starpposma ziņojumu. Šķīrējtiesa starpposma ziņojumu nekādā gadījumā nesniedz vēlāk kā 120 dienas pēc šķīrējtiesas izveides.
2. Puse šķīrējtiesai var iesniegt rakstisku lūgumu, kas ietver piezīmes, pārskatīt konkrētus starpposma ziņojuma aspektus 14 dienu laikā no tā paziņošanas.

3. Steidzamības gadījumos, tostarp tādos, kas saistīti ar ātrbojīgām precēm vai sezonālām precēm vai pakalpojumiem, šķīrējtiesa dara visu iespējamo, lai sniegtu starpposma ziņojumu 45 dienu laikā un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 60 dienas pēc šķīrējtiesas izveidošanas. Puse šķīrējtiesai var iesniegt rakstisku lūgumu, kas ietver piezīmes, pārskatīt konkrētus starpposma ziņojuma aspektus septiņu dienu laikā no starpposma ziņojuma paziņošanas.

4. Šķīrējtiesa, izskatījusi Pušu rakstiskos lūgumus, kas ietver piezīmes, saistībā ar starpposma ziņojumu, var grozīt ziņojumu un pēc saviem ieskatiem veikt papildu izpēti.

3.11. PANTS

Galīgais ziņojums

1. Šķīrējtiesa galīgo ziņojumu Pusēm un komitejai sniedz 120 dienās no šķīrējtiesas izveides. Ja šķīrējtiesa uzskata, ka šo termiņu nevar ievērot, tad tās priekšsēdētājs par to rakstveidā paziņo Pusēm un komitejai, norādot kavēšanās iemeslus un dienu, kad šķīrējtiesa plāno sniegt galīgo ziņojumu. Šķīrējtiesa galīgo ziņojumu nekādā gadījumā nesniedz vēlāk kā 150 dienas pēc šķīrējtiesas izveides.

2. Steidzamības gadījumos, tostarp tādos, kas saistīti ar ātrbojīgām precēm vai sezonālām precēm vai pakalpojumiem, šķīrējtiesa dara visu iespējamo, lai sniegtu galīgo ziņojumu 60 dienu laikā no tās izveides. Šķīrējtiesa galīgo ziņojumu nekādā gadījumā nesniedz vēlāk kā 75 dienas pēc šķīrējtiesas izveides.

3. Šķīrējtiesas galīgajā ziņojumā ir pietiekami aplūkoti argumenti, kas izvirzīti starpposma pārskata posmā, un tajā sniegtas skaidras atbildes uz Pušu piezīmēm.

3.12. PANTS

Galīgā ziņojuma izpilde

Atbildētāja Puse veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nekavējoties un labticīgi izpildītu galīgā ziņojuma prasības.

3.13. PANTS

Samērīgs izpildes termiņš

1. Ja tūlītēja izpilde nav iespējama, Puses cenšas savstarpēji vienoties par termiņu, kurā jāpanāk galīgā ziņojuma prasību izpilde. Šādā gadījumā atbildētāja Puse ne vēlāk kā 30 dienās pēc galīgā ziņojuma saņemšanas paziņo prasītājam Pusei un komitejai par to, cik daudz laika tai vajadzēs, lai izpildītu ziņojuma prasības (turpmāk “samērīgs termiņš”).

2. Ja Pusēm ir domstarpības par samērīgu šķīrējtiesas galīgā ziņojuma prasību izpildes termiņu, tad 20 dienu laikā, kopš atbildētāja Puse saņēmusi saskaņā ar 1. punktu veikto paziņojumu, prasītāja Puse rakstveidā pieprasa šķīrējtiesai, kura izveidota saskaņā ar 3.7. pantu (Šķīrējtiesas izveide) (turpmāk “sākotnējā šķīrējtiesa”) noteikt samērīgo termiņu. Par šo pieprasījumu paziņo atbildētājai Pusei, un tā kopiju nosūta komitejai.
3. Šķīrējtiesa 20 dienu laikā pēc 2. punktā minētā pieprasījuma iesniegšanas paziņo Pusēm un komitejai nolēmumu par samērīgu termiņu.
4. Par galīgā ziņojuma prasību izpildē panākto progresu atbildētāja Puse rakstveidā informē prasītāju Pusi vismaz 30 dienas pirms samērīgā termiņa beigām.
5. Puses var vienoties par samērīgā termiņa pagarināšanu.

3.14. PANTS

Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti galīgā ziņojuma prasību izpildei

1. Atbildētāja Puse pirms samērīgā termiņa beigām paziņo prasītājai Pusei un komitejai visus galīgā ziņojuma prasību izpildes pasākumus, ko tā veikusi.

2. Ja Pusēm ir domstarpības par to, vai tiek veikts kāds saskaņā ar 1. punktu paziņots izpildes pasākums un vai tas ir saderīgs ar 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, prasītāja Puse var rakstveidā pieprasīt, lai jautājumu izlemj sākotnējā šķīrējtiesa. Par šo pieprasījumu paziņo atbildētājai Pusei, un tā kopiju nosūta komitejai. Prasītāja Puse pieprasījumā norāda aplūkojamo pasākumu un veidā, kas pietiekami atspoguļo sūdzības juridisko pamatu, paskaidro, kādēļ šāds pasākums ir pretrunā 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem.

3. Šķīrējtiesa 45 dienu laikā pēc 2. punktā minētā pieprasījuma iesniegšanas paziņo Pusēm un komitejai savu nolēmumu.

3.15. PANTS

Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļi neizpildes gadījumā

1. Ja atbildētāja Puse līdz samērīgā termiņa beigām nepaziņo prasītājai Pusei un komitejai nevienu šķīrējtiesas galīgā ziņojuma prasību izpildes pasākumu vai ja šķīrējtiesa nolemj, ka izpildes pasākumi nav veikti vai ka pasākums, kas paziņots saskaņā ar 3.14. panta (Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti galīgā ziņojuma prasību izpildei) 1. punktu, nav saderīgs ar minētās Puses pienākumiem, kuri izklāstīti 3.2. pantā (Darbības joma) minētajos noteikumos, atbildētāja Puse nāk klajā ar kompensācijas piedāvājumu, ja to pieprasa prasītāja Puse un pēc apspriešanās ar minēto Pusi.

2. Ja prasītāja Puse nolemj nepieprasīt kompensācijas piedāvājumu vai gadījumā, kad šāds pieprasījums tiek izteikts – ja nav panākta vienošanās par kompensāciju 30 dienu laikā pēc samērīgā termiņa beigām vai pēc tam, kad izdots šķīrējtiesas nolēmums atbilstīgi 3.14. pantam (Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti galīgā ziņojuma prasību izpildei) par to, ka nav veikti nekādi izpildes pasākumi vai ka veiktie pasākumi nav saderīgi ar 3.2 pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, prasītāja Puse ir tiesīga, paziņojot par to otrai Pusei un komitejai, veikt tādus attiecīgus pasākumus saistībā ar starp Pusēm piemērojamajām preferenciālās tirdzniecības un ieguldījumu saistībām, kuru ietekme ir līdzvērtīga pārkāpuma izraisītajam zudumam vai samazinājumam. Paziņojumā norāda šādus pasākumus. Prasītāja Puse var īstenot minētos pasākumus jebkurā brīdī pēc tam, kad pagājušas 10 dienas no datuma, kad atbildētāja Puse ir saņēmusi paziņojumu, ja vien atbildētāja Puse nav pieprasījusi jautājumu izskatīt šķīrējtiesā saskaņā ar šā panta 3. punktu.

3. Ja atbildētāja Puse uzskata, ka prasītājas Puses veikto pasākumu ietekme nav līdzvērtīga pārkāpuma izraisītajam zudumam vai samazinājumam, tā var rakstveidā pieprasīt, lai jautājumu izlemj sākotnējā šķīrējtiesa. Par šo pieprasījumu līdz 2. punktā minētā 10 dienu termiņa beigām paziņo prasītājai Pusei un komitejai. Sākotnējā šķīrējtiesa 30 dienu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas paziņo Pusēm un komitejai nolēmumu par veiktajiem pasākumiem. Pasākumus, kas minēti 2. punktā, neveic, iekams sākotnējā šķīrējtiesa nav paziņojusi savu nolēmumu, un visi veiktie pasākumi ir saderīgi ar šo nolēmumu.

4. Šajā pantā izklāstītie pasākumi ir ierobežoti laikā un tos nepiemēro pēc tam, kad:
- a) Puses ir panākušas savstarpēji saskaņotu risinājumu saskaņā ar 3.19. pantu (Savstarpēji saskaņots risinājums);
 - b) Puses ir vienojušās, ka pasākumi, kuri paziņoti saskaņā ar 3.14. panta (Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti galīgā ziņojuma prasību izpildei) 1. punktu, nodrošina, ka atbildētāja Puse panāk atbilstību 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem; vai
 - c) visi pasākumi, kas atzīti par nesaderīgiem ar 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, ir atcelti vai grozīti, panākot atbilstību minētajiem noteikumiem, kā nolemts saskaņā ar 3.14. panta (Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti galīgā ziņojuma prasību izpildei) 3. punktu.

3.16. PANTS

Tādu pasākumu pārskatīšana, kas veikti pēc pagaidu tiesiskās aizsardzības
līdzekļu pieņemšanas neizpildes gadījumā

1. Atbildētāja Puse paziņo prasītājai Pusei un komitejai par pasākumiem, ko tā veikusi, lai izpildītu šķīrējtiesas galīgā ziņojuma prasības attiecīgi pēc prasītājas Puses veiktajiem pasākumiem vai pēc kompensācijas piemērošanas. Izņemot 2. punktā minētos gadījumus, prasītāja Puse pārtrauc pasākumus, kas veikti saskaņā ar 3.15. pantu (Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļu neizpildes gadījumā) 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas. Ja ir piemērota kompensācija un izņemot 2. punktā minētos gadījumus, atbildētāja Puse var izbeigt šādas kompensācijas piemērošanu 30 dienu laikā pēc paziņojuma par to, ka tā ir izpildījusi šķīrējtiesas galīgā ziņojuma prasības.
2. Ja Puses 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas nevienojas par to, vai paziņotais pasākums nodrošina, ka atbildētāja Puse panāk atbilstību 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, prasītāja Puse rakstveidā pieprasa, lai jautājumu izlemj sākotnējā šķīrējtiesa. Par šo pieprasījumu paziņo atbildētājai Pusei, un tā kopiju nosūta komitejai.

3. Šķīrējtiesas nolēmumu 45 dienu laikā no pieprasījuma iesniegšanas datuma paziņo Pusēm un komitejai. Ja šķīrējtiesa nolemj, ka paziņotais pasākums atbilst 3.2. pantā (Darbības joma) minētajiem noteikumiem, attiecīgi 3.15. pantā (Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļi neizpildes gadījumā) minētie pasākumi vai kompensācija tiek izbeigta. Ja nepieciešams, saskaņā ar 3.15. panta 2. punktu veiktos pasākumus vai kompensācijas līmeni pielāgo, ņemot vērā šķīrējtiesas nolēmumu.

3.17. PANTS

Šķīrējtiesnešu aizstāšana

Ja šķīrējtiesas procesa laikā sākotnējais šķīrējtiesas sastāvs vai daži tās locekļi nespēj piedalīties, aiziet no amata vai ir jāaizstāj, jo attiecīgais loceklis neievēro 8. pielikumā (Šķīrējtiesnešu un mediatoru rīcības kodekss) izstrādātā rīcības kodeksa prasības, piemēro 3.7. pantā (Šķīrējtiesas izveide) noteikto procedūru. Attiecīgi ziņojumu un nolēmumu sniegšanas termiņu pagarina par 20 dienām.

3.18. PANTS

Šķīrējtiesas procesu apturēšana un izbeigšana

1. Pēc abu Pušu pieprasījuma šķīrējtiesa aptur darbu jebkurā brīdī uz laika periodu, par kuru vienojušās Puses un kurš nepārsniedz 12 secīgus mēnešus. Tā pēc abu Pušu rakstiska pieprasījuma atsāk darbu pirms minētā apturēšanas perioda beigām. Puses attiecīgi informē komiteju. Šķīrējtiesa pēc kādas Puses rakstiska pieprasījuma var atsākt darbu arī apturēšanas perioda beigās. Šā pieprasījuma iesniedzēja Puse attiecīgi informē komiteju un otru Pusi. Ja kāda Puse nepieprasa atsākt šķīrējtiesas darbu, beidzoties apturēšanas periodam, šķīrējtiesas pilnvaras zaudē spēku un process tiek izbeigts. Ja šķīrējtiesas darbs ir ticis apturēts, laikposmus, kuri noteikti attiecīgajos šīs iedaļas noteikumos, pagarina par tādu pašu laikposmu, par kādu šķīrējtiesas darbs bijis apturēts. Šķīrējtiesas darba apturēšana un izbeigšana neskar Pušu tiesības citos procesos, ievērojot 3.24. pantu (Foruma izvēle).
2. Puses var vienoties izbeigt šķīrējtiesas procesu jebkurā laikā pirms šķīrējtiesas galīgā ziņojuma izdošanas, kopīgi paziņojot par to šķīrējtiesas priekšsēdētājam un komitejai.

3.19. PANTS

Savstarpēji saskaņots risinājums

Puses jebkurā laikā var panākt savstarpēji saskaņotu risinājumu domstarpībām, uz ko attiecas šī iedaļa. Tās par šādu risinājumu kopīgi paziņo komitejai un attiecīgos gadījumos arī šķīrējtiesas priekšsēdētājam. Ja risinājumam ir nepieciešams apstiprinājums saskaņā ar kādas Puses attiecīgajām iekšzemes procedūrām, paziņojumā norāda šādu prasību un domstarpību izšķiršanas procedūru aptur. Ja šāds apstiprinājums nav vajadzīgs vai ja ir paziņots par minētās iekšzemes procedūras pabeigšanu, domstarpību izšķiršanas procedūru izbeidz.

3.20. PANTS

Informācija un tehniskas konsultācijas

Pēc kādas Puses pieprasījuma vai šķīrējtiesa pēc savas iniciatīvas var pieprasīt jebkādu informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu šķīrējtiesas procesam, no jebkura avota, tostarp no domstarpībās iesaistītajām Pusēm. Šķīrējtiesai ir arī tiesības pēc sava ieskata lūgt ekspertu viedokli. Pirms šādu ekspertu izraudzīšanās šķīrējtiesa apspriežas ar Pusēm. Visu informāciju, kas iegūta saskaņā ar šo pantu, izpauž un iesniedz Pusēm piezīmju sniegšanai šķīrējtiesas noteiktā termiņā.

3.21. PANTS

Interpretācijas noteikumi

Šķīrējtiesa interpretē 3.2. panta (Darbības joma) noteikumus saskaņā starptautisko publisko tiesību interpretācijas paražu noteikumiem, tostarp tiem, kas kodificēti *Vīnes Konvencijā par starptautisko līgumu tiesībām*, kura noslēgta Vīnē 1969. gada 23. maijā (turpmāk “Vīnes konvencija”). Šķīrējtiesa ņem vērā arī attiecīgās interpretācijas ekspertu grupu un Apelācijas institūcijas ziņojumos, kas pieņemti Strīdu izšķiršanas padomē (turpmāk “SIP”) saskaņā ar PTO līguma 2. pielikumu. Šķīrējtiesas ziņojumi un nolēmumi nepaplašina vai nesašaurina šajā nolīgumā noteiktās Pušu tiesības un pienākumus.

3.22. PANTS

Šķīrējtiesas lēmumi un nolēmumi

1. Šķīrējtiesa dara visu iespējamo, lai ikvienu lēmumu pieņemtu pēc konsensa principa. Ja lēmumu nevar pieņemt pēc konsensa principa, izskatāmo jautājumu izšķir ar balsu vairākumu. Atšķirīgie šķīrējtiesnešu viedokļi nekādā gadījumā netiek izpausti.

2. Šķīrējtiesas ziņojumus un nolēmumus Puses pieņem bez nosacījumiem. Tie nerada nekādas tiesības vai pienākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām. Ziņojumos un nolēmumos izklāsta konstatētos faktus, attiecīgo 3.2. pantā (Darbības joma) minēto noteikumu piemērojamību un konstatējumu un secinājumu galveno pamatojumu. Komiteja publisko šķīrējtiesas ziņojumus un nolēmumus pilnā apjomā 10 dienu laikā pēc to izdošanas, ja vien tā nelemj to nedarīt, lai aizsargātu konfidenciālu informāciju.

4. APAKŠIEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

3.23. PANTS

Šķīrējtiesnešu saraksts

1. Komiteja ne vēlāk kā pēc tam, kad no šā nolīguma stāšanās spēkā pagājuši seši mēneši, izveido vismaz 15 personu sarakstu, kuras vēlas un spēj būt šķīrējtiesneši. Saraksts sastāv no trīs daļām:

- a) Vjetnamas saraksts;
- b) Savienības un tās dalībvalstu saraksts; un

c) to personu saraksts, kuras nav nevienas Puses valstspiederīgie un kurām nav pastāvīgās dzīvesvietas nevienā Pusē, un kuras būs šķīrējtiesas priekšsēdētāji.

2. Katrā no šīm daļām ietver vismaz piecas personas. Komiteja nodrošina, lai sarakstā vienmēr būtu iekļauts minimālais personu skaits.

3. Šķīrējtiesneši ir apliecinājuši zināšanas un pieredzi tieslietās un starptautiskās tirdzniecības jautājumos. Viņi ir neatkarīgi, rīkojas patstāvīgi un nepieņem norādījumus no organizācijām vai valdībām, nav saistīti ar Pušu valdībām un ievēro 8. pielikumā (Šķīrējtiesnešu un mediatoru rīcības kodekss) izklāstīto rīcības kodeksu.

4. Komiteja var izveidot papildu sarakstu ar 10 personām, kurām ir zināšanas un pieredze konkrētās jomās, uz ko attiecas šis nolīgums. Ja Puses vienojas, šo papildu sarakstu izmanto, lai izveidotu šķīrējtiesu saskaņā ar 3.7. pantā noteikto procedūru (Šķīrējtiesas izveide).

3.24. PANTS

Foruma izvēle

1. Šajā nodaļā paredzētās domstarpību izšķiršanas procedūras izmantošana neskar nevienu procesu Pasaules tirdzniecības organizācijā, tostarp domstarpību izšķiršanas procesu, vai procesu saskaņā ar jebkuru citu starptautisku nolīgumu, kurā abas Puses ir līgumslēdzējas puses.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, neviena Puse attiecībā uz konkrētu pasākumu attiecīgajos forumos neceļ prasību par to, ka nav izpildīts pēc būtības līdzvērtīgs pienākums, kas paredzēts šajā nolīgumā un PTO līgumā vai jebkurā citā starptautiskajā nolīgumā, kurā abas Puses ir puses. Tiklīdz ir uzsākts domstarpību izšķiršanas process, Puse citā forumā neceļ prasību par to, ka nav izpildīts pēc būtības līdzvērtīgs pienākums, kas paredzēts citā nolīgumā, ja vien pirmajā izvēlētajā forumā procesuālu vai ar jurisdikciju saistītu iemeslu dēļ nevar pasludināt spriedumu par prasību, kuras priekšmets ir minētā pienākuma neizpilde.

3. Šajā pantā:

- a) domstarpību izšķiršanas procesu saskaņā ar PTO līgumu uzskata ar uzsāktu, kad viena Puse ir pieprasījusi šķīrējtiesas izveidi atbilstīgi 6. pantam *PTO vienošanās par noteikumiem un kārtību, kas nosaka domstarpību izšķiršanu*;
- b) domstarpību izšķiršanas procesu saskaņā ar šo nodaļu uzskata par uzsāktu, kad viena Puse ir pieprasījusi šķīrējtiesas izveidi atbilstīgi 3.5. panta (Šķīrējtiesas procedūras sākšana) 1. punktam;
- c) domstarpību izšķiršanas procesu saskaņā ar jebkuru citu starptautisku nolīgumu uzskata par uzsāktu atbilstīgi konkrētajā nolīgumā noteiktajam.

4. Nekas šajā nolīgumā neliedz Pusēm īstenot pienākumu izpildes apturēšanu, ko atļāvusi SIP. Ne PTO līgums, ne Brīvās tirdzniecības nolīgums nav izmantojams, lai liegtu kādai Pusei veikt atbilstošus pasākumus saskaņā ar 3.15. pantu (Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļi neizpildes gadījumā).

3.25. PANTS

Termiņi

1. Visus šajā iedaļā noteiktos termiņus, ieskaitot termiņus, kuros šķīrējtiesai ir jāizdod savi ziņojumi un nolēmumi, skaita kalendārajās dienās no nākamās dienas pēc darbības vai fakta, uz ko tie attiecas, ja vien nav norādīts citādi.
2. Jebkuru šajā iedaļā minēto termiņu var mainīt, domstarpībās iesaistītajām Pusēm savstarpēji vienojoties. Šķīrējtiesa jebkurā laikā var ierosināt Pusēm mainīt jebkuru šajā iedaļā minēto termiņu, norādot šāda ierosinājuma iemeslus.

3.26. PANTS

Pārskatīšana un grozījumi

Komiteja var pārskatīt un nolemt grozīt 7. pielikumu (Reglaments), 8. pielikumu (Šķīrējtiesnešu un mediatoru rīcības kodekss) un 9. pielikumu (Mediācijas mehānisms).

B IEDAĻA

DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANA STARP IEGULDĪTĀJIEM UN PUSĒM

1. APAKŠIEDAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

3.27. PANTS

Darbības joma

1. Šī iedaļa attiecas uz domstarpībām starp vienas Puses prasītāju, no vienas puses, un otru Pusi, no otras puses, par pasākumu¹, ar ko, iespējams, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi un kas, kā tiek apgalvots, rada zaudējumus vai kaitējumu prasītājam vai, ja prasība tiek celta tāda uzņēmuma vārdā, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas un atrodas pieprasījuma iesniedzēja īpašumā vai kontrolē – uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas.
2. Lielākai noteiktībai – prasītājs neceļ prasību atbilstoši šai iedaļai, ja tā ieguldījumi ir veikti, īstenojot krāpniecisku sagrozīšanu, slēpšanu, korupciju vai rīcību, kuras rezultātā notiek procesa ļaunprātīga izmantošana.

¹ Lielākai noteiktībai – jēdziens “pasākums” var ietvert bezdarbību.

3. Saskaņā ar attiecīgi 3.38. pantu (Tiesa) un 3.39. pantu (Apelācijas tiesa) izveidotā tiesa un apelācijas tiesa nevar lemt par prasībām, kuras neietilpst šā panta darbības jomā.

4. Prasības attiecībā uz kādas Puses parāda pārstrukturēšanu risina saskaņā ar šo iedaļu un

5. pielikumu (Valsts parāds).

3.28. PANTS

Definīcijas

Ja nav norādīts citādi, šajā iedaļā:

- a) “process” ir tiesas vai apelācijas tiesas process saskaņā ar šo iedaļu;
- b) “domstarpībās iesaistītās puses” ir prasītājs un atbildētājs;
- c) “Puses prasītājs” ir:
 - i) Puses ieguldītājs, kā minēts 2.1. panta (Darbības joma) 1. punkta b) apakšpunktā, rīkojoties savā vārdā; vai

- ii) Puses ieguldītājs, kā minēts 2.1. panta (Darbības joma) 1. punkta b) apakšpunktā, rīkojoties tāda uzņēmuma vārdā, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas un atrodas šā ieguldītāja īpašumā vai kontrolē; lielākai noteiktībai – tiek uzskatīts, ka saskaņā ar šo punktu iesniegta prasība attiecas uz domstarpībām starp līgumslēdzēju valsti un citas līgumslēdzējas valsts valstspiederīgo *ICSID* konvencijas 25. panta 1. punkta nolūkos;
- d) “*ICSID* konvencija” ir Vašingtonā 1965. gada 18. martā parakstītā *Konvencija par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem*;
- e) “domstarpībās neiesaistītā Puse” ir Vjetnama, ja atbildētājs ir Savienība vai kāda Savienības dalībvalsts, vai arī Savienība, ja atbildētājs ir Vjetnama;
- f) “atbildētājs” ir vai nu Vjetnama, vai – ES Puses gadījumā – vai nu Savienība, vai attiecīgā tās dalībvalsts atbilstīgi 3.32. pantam (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību);
- g) “uzņēmums, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas” ir juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību kādas Puses teritorijā un atrodas otras Puses ieguldītāja īpašumā un kontrolē;
- h) “1958. gada Ņujorkas konvencija” ir Ņujorkā 1958. gada 10. jūnijā parakstītā *ANO Konvencija par ārvalstu šķirējtiesu nolēmumu atzīšanu un izpildīšanu*;

- i) “trešās personas finansējums” ir finansējums, ko sniedz kāda fiziska vai juridiska persona, kura nav domstarpībās iesaistītā puse un kura noslēdz vienošanos ar kādu domstarpībās iesaistīto pusi, lai finansētu daļu vai visas procesa izmaksas apmaiņā pret atalgojumu atkarībā no domstarpību iznākuma, vai finansējums, ko kāda fiziska vai juridiska persona, kura nav domstarpībās iesaistītā puse, sniedz ziedojuma vai dotācijas veidā;
- j) “*UNCITRAL*” ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tirdzniecības tiesību komisija;
un
- k) “*UNCITRAL* pārredzamības noteikumi” ir *UNCITRAL* Noteikumi par pārredzamību ieguldījumu līgumā paredzētā šķīrējtiesas procesā starp ieguldītāju un valsti.

2. APAKŠIEDAĻA

ALTERNATĪVA DOMSTARPĪBU IZŠĶIRŠANA UN APSPRIEŠANĀS

3.29. PANTS

Mierizlīgums

Visas domstarpības, ja vien iespējams, izšķir sarunu vai mediācijas ceļā, panākot mierizlīgumu, un, ja iespējams, pirms saskaņā ar 3.30. pantu (Apspriešanās) tiek iesniegts lūgums apspriesties. Par šādu izlīgumu var vienoties jebkurā laikā, tostarp pēc tam, kad sākts process saskaņā ar šo iedaļu.

3.30. PANTS

Apspriešanās

1. Ja domstarpības nevar izšķirt ar mierizlīgumu, kā paredzēts 3.29. pantā (Mierizlīgums), tad Puses prasītājs, kurš apgalvo, ka ir pārkāpti 3.27. panta (Darbības joma) 1. punkta noteikumi, iesniedz otrai Pusei lūgumu apspriesties. Lūgumā iekļauj šādu informāciju:
 - a) prasītāja vārds, uzvārds / nosaukums un adrese, bet, ja šāds lūgums tiek iesniegts tāda uzņēmuma vārdā, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, tad uzņēmuma, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, nosaukums, adrese un reģistrācijas vieta;
 - b) noteikumi, kas minēti 3.27. panta (Darbības joma) 1. punktā un kas, kā tiek apgalvots, ir pārkāpti;
 - c) prasības juridiskais un faktiskais pamatojums, tostarp pasākumi, par kuriem tiek apgalvots, ka tie pārkāpj 3.27. panta (Darbības joma) 1. punkta noteikumus;
 - d) prasītās darbības, kā arī prasītā aplēstā zaudējumu atlīdzības summa; un
 - e) pierādījumi, kas apliecina, ka prasītājs ir otras Puses ieguldītājs un ka tā īpašumā vai kontrolē atrodas aptvertie ieguldījumi, tostarp attiecīgā gadījumā uzņēmums, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, saistībā ar ko ticis iesniegts lūgums apspriesties.

Ja lūgumu apspriesties iesniedz vairāk nekā viens prasītājs vai tas tiek iesniegts vairāk nekā viena uzņēmuma, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, vārdā, 1. punkta a) un e) apakšpunktā minēto informāciju attiecīgi iesniedz par katru prasītāju vai uzņēmumu, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas.

2. Lūgumu apspriesties iesniedz:

- a) trīs gadu laikā no dienas, kad prasītājs vai attiecīgā gadījumā uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, pirmo reizi uzzinājis vai kad tam būtu bijis jāuzzina par pasākumiem, ar kuriem, iespējams, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi, un uzzinājis, ka tādējādi rodas zaudējumi vai kaitējums:
 - i) prasītājam – attiecībā uz prasībām, ko ceļ ieguldītājs, rīkojoties pats savā vārdā; vai
 - ii) uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas – attiecībā uz prasībām, kuras ceļ ieguldītājs, kas rīkojas uzņēmuma, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, vārdā; vai
- b) divu gadu laikā pēc dienas, kad prasītājs vai attiecīgā gadījumā uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, izbeidz celt prasību vai turpināt procesu tiesā saskaņā ar iekšzemes tiesību aktiem un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā septiņus gadus pēc dienas, kad prasītājs pirmo reizi uzzinājis vai kad tam būtu bijis jāuzzina par pasākumiem, ar kuriem, iespējams, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi un uzzinājis, ka tādējādi rodas zaudējumi vai kaitējums:
 - i) prasītājam – attiecībā uz prasībām, ko ceļ ieguldītājs, rīkojoties pats savā vārdā; vai

ii) uzņēmumam, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas – attiecībā uz prasībām, kuras ceļ ieguldītājs, kas rīkojas uzņēmuma, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, vārdā¹.

3. Ja vien domstarpībās iesaistītās puses nevienojas citādi, apspriešanās vieta ir:

- a) Hanoja, ja apspriešanās attiecas uz Vjetnamas pasākumiem;
- b) Brisele, ja apspriešanās attiecas uz Savienības pasākumiem; vai
- c) attiecīgās Savienības dalībvalsts galvaspilsēta, ja lūgums apspriesties attiecas vienīgi uz šīs dalībvalsts pasākumiem.

Apspriešanās var notikt arī, izmantojot videokonferenci vai citus līdzekļus, īpaši tad, ja ir iesaistīts kāds mazais vai vidējais uzņēmums.

4. Ja vien domstarpībās iesaistītās Puses nevienojas par ilgāku laika posmu, apspriešanos rīko 60 dienu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas datuma.

5. Ja 18 mēnešu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas prasītājs nav iesniedzis prasību saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana), tad tiek uzskatīts, ka prasītājs ir izstājies no procesa saskaņā ar šo iedaļu un nevar iesniegt prasību saskaņā ar šo iedaļu. Vienojoties pusēm, kas apspriežas, minēto termiņu var pagarināt.

¹ Šā panta 2. punkta b) apakšpunktu nepiemēro, ja piemēro 12. pielikumu (Vienlaikus notiekoši procesi).

6. Prasības nekļūst nepieņemamas 2. un 5. punktā minēto termiņu dēļ, ja prasītājs var pierādīt, ka cēlonis apspriešanās nepieprasīšanai vai prasības neiesniegšanai ir prasītāja nespēja rīkoties, ko izraisījušas darbības, kuras apzināti veikusi attiecīgā Puse, ja prasītājs rīkojas, tiklīdz tas ir iespējams pēc tam, kad tas ir kļuvis spējīgs rīkoties.

7. Ja lūgums apsprieties ir saistīts ar to, ka saskaņā ar apgalvoto šo nolīgumu ir pārkāpusi Savienība vai kāda Savienības dalībvalsts, tad to nosūta Savienībai. Ja ir identificēti kādas Savienības dalībvalsts pasākumi, to nosūta arī attiecīgajai dalībvalstij.

3.31. PANTS

Mediācija

1. Domstarpībās iesaistītās puses jebkurā laikā var vienoties par mediācijas izmantošanu.
2. Mediācijas izmantošana ir brīvprātīga un neskar nevienas domstarpībās iesaistītās puses juridisko nostāju.
3. Mediācijas izmantošanu var reglamentēt 10. pielikumā (Mediācijas mehānisms domstarpību izšķiršanai starp ieguldītājiem un Pusēm) izklāstītie noteikumi. Ikvienu 10. pielikumā (Mediācijas mehānisms domstarpību izšķiršanai starp ieguldītājiem un Pusēm) minēto termiņu var grozīt, domstarpībās iesaistītajām pusēm vienojoties.

4. Mediatoru iecel, domstarpībās iesaistītajām pusēm vienojoties. Šāda iecelšana var ietvert mediatora iecelšanu no tiesas locekļiem, kuri iecelti saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa), vai no Apelācijas tiesas locekļiem, kuri iecelti saskaņā ar 3.39. pantu (Apelācijas tiesa). Domstarpībās iesaistītās puses var arī lūgt tiesas priekšsēdētāju iecelt mediatoru no tiem tiesas locekļiem, kuri nav ne kādas Savienības dalībvalsts, ne Vjetnamas valstspiederīgie.

5. Kad domstarpībās iesaistītās puses ir vienojušās izmantot mediāciju, tad termiņi, kas minēti 3.30. panta (Apspriešanās) 2. un 5. punktā, 3.53. pantā (Pagaidu nolēmums) un 3.54. panta (Apelācijas procedūra) 5. punktā, tiek apturēti no dienas, kad tās šādu vienošanos panākušas, līdz jebkuras domstarpībās iesaistītās puses lēmumam izbeigt mediāciju, par ko nosūtīta vēstule mediatoram un otram domstarpībās iesaistītajai pusei. Pēc abu domstarpībās iesaistīto pušu pieprasījuma, ja ir izveidota tiesas palāta saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa), šī palāta aptur procesu līdz dienai, kurā kāda no domstarpībās iesaistītajām pusēm nolemj izbeigt mediāciju, par ko nosūtīta vēstule mediatoram un otram domstarpībās iesaistītajai pusei.

3. APAKŠIEDAĻA

PRASĪBAS IESNIEGŠANA UN PRIEKŠNOSACĪJUMI

3.32. PANTS

Paziņojums par nodomu iesniegt prasību

1. Ja domstarpības nevar izšķirt 90 dienu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas, tad prasītājs var iesniegt paziņojumu par nodomu, kurā rakstiski izklāsta prasītāja nodomu iesniegt prasību domstarpību izšķiršanai atbilstīgi šai iedaļai un kurā ir šāda informācija:
 - a) prasītāja vārds, uzvārds / nosaukums un adrese, bet, ja šāds lūgums tiek iesniegts tāda uzņēmuma vārdā, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, tad uzņēmuma, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, nosaukums, adrese un reģistrācijas vieta;
 - b) noteikumi, kas minēti 3.27. panta (Darbības joma) 1. punktā un kas, kā tiek apgalvots, ir pārkāpti;
 - c) prasības juridiskais un faktiskais pamatojums, tostarp pasākumi, par kuriem tiek apgalvots, ka tie pārkāpj 3.27. panta (Darbības joma) 1. punkta noteikumus; un

d) prasītās darbības, kā arī prasītā aplēstā zaudējumu atlīdzības summa.

Paziņojumu par nodomu attiecīgā gadījumā nosūta Savienībai vai Vjetnamai. Ja ir identificēts kādas Savienības dalībvalsts pasākums, to nosūta arī attiecīgajai dalībvalstij.

2. Kad Savienībai ir nosūtīts paziņojums par nodomu, Savienība nosaka atbildētāju, un pēc tam, kad tas ir izdarīts, tā 60 dienu laikā pēc paziņojuma par nodomu saņemšanas informē prasītāju par to, vai atbildētājs ir Savienība vai kāda Savienības dalībvalsts.

3. Gadījumos, kad prasītājs nav ticis informēts par atbildētāja noteikšanu 60 dienu laikā no paziņojuma par nodomu saņemšanas:

a) ja paziņojumā norādītie pasākumi ir tikai kādas Savienības dalībvalsts pasākumi, atbildētājs ir šī dalībvalsts; vai

b) ja paziņojumā norādītie pasākumi ietver Savienības pasākumus, atbildētājs ir Savienība.

4. Prasītājs var iesniegt prasību saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana), pamatojoties uz 2. punktā minēto noteikšanu, vai, ja šāda noteikšana prasītājam nav darīta zināma 2. punktā paredzētajā termiņā – saskaņā ar 3. punktu.

5. Ja pēc noteikšanas saskaņā ar 2. punktu atbildētājs ir Savienība vai Savienības dalībvalsts, tad ne Savienība, ne attiecīgā dalībvalsts nevar iestāties par to, ka prasība ir nepieņemama vai ka tiesai nav jurisdikcijas, vai arī iestāties par to, ka prasība vai nolēmums ir nepamatots vai nederīgs, balstoties uz to, ka atbildētājam īstenībā vajadzētu būt Savienībai, nevis dalībvalstij, vai otrādi.
6. Noteikšana, kas veikta saskaņā ar 2. punktu, ir saistoša tiesai un apelācijas tiesai.
7. Nekas šajā nolīgumā vai piemērojamajos domstarpību izšķiršanas noteikumos neliedz Savienībai un attiecīgajai dalībvalstij apmainīties ar visu informāciju, kas attiecas uz domstarpībām.

3.33. PANTS

Prasības iesniegšana

1. Ja domstarpības nevar atrisināt sešu mēnešu laikā pēc lūguma apspriesties iesniegšanas un ir pagājuši vismaz trīs mēneši no paziņojuma par nodomu iesniegt prasību iesniegšanas saskaņā ar 3.32. pantu (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību), prasītājs, ja tas atbilst 3.35. panta (Procedūras noteikumi un citi noteikumi prasības iesniegšanai) noteikumiem, var iesniegt prasību tiesā, kas izveidota saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa).

2. Prasību var iesniegt tiesai saskaņā ar vienu no šādiem domstarpību izšķiršanas noteikumu kopumiem:

- a) *ICSID* konvencija;
- b) Starptautiskā ieguldījumu strīdu izšķiršanas centra sekretariāta izstrādātie *noteikumi par papildu mehānismu procesu administrācijai* (turpmāk “*ICSID* papildu mehānisma noteikumi”), ja nav piemērojami a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi attiecībā uz procesu;
- c) *UNCITRAL* šķīrējtiesas noteikumi; vai
- d) jebkādi citi noteikumi, par ko domstarpībās iesaistītās puses vienojas. Ja prasītājs ierosina konkrētu domstarpību izšķiršanas noteikumu kopumu un ja 30 dienu laikā pēc priekšlikuma saņemšanas domstarpībās iesaistītās puses nav rakstiski vienojušās par šiem noteikumiem vai ja atbildētājs nav prasītājam sniedzis atbildi, prasītājs var iesniegt prasību saskaņā ar a), b) vai c) apakšpunktā paredzētajiem noteikumiem.

3. Visiem apgalvojumiem, ko prasītājs norāda, iesniedzot prasību saskaņā ar šo pantu, jābūt balstītiem uz pasākumiem, kuri norādīti lūgumā apspriesties saskaņā ar 3.30. panta (Apspriešanās) 1. punkta c) apakšpunktu.

4. Šā panta 2. punktā minētos noteikumus par domstarpību izšķiršanu piemēro, ievērojot šajā iedaļā izklāstītos noteikumus, kas papildināti ar jebkuriem noteikumiem, kurus pieņēmusi komiteja, tiesa vai apelācijas tiesa.

5. Tiek uzskatīts, ka prasība ir iesniegta saskaņā ar šo pantu, ja prasītājs ir sācis procesu saskaņā ar domstarpību izšķiršanai piemērojamajiem noteikumiem.

6. Nav pieņemamas prasības, kas iesniegtas kādas grupas vārdā, kuras sastāvā ir vairāki neidentificēti prasītāji, vai ko iesniedzis pārstāvis, kurš plāno sākt procesu vairāku tādu identificētu vai neidentificētu prasītāju interesēs, kas deleģējuši visu ar procesu saistītu lēmumu pieņemšanu to vārdā.

3.34. PANTS

Citas prasības

1. Prasītājs neceļ tiesā prasību, ja šim prasītājam ir neizskatīta prasība kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā attiecībā uz to pašu pasākumu, kurš, kā tiek apgalvots, neatbilst 3.27. panta (Darbības joma) 1. punktā minētajiem noteikumiem, un attiecībā uz to pašu zaudējumu vai kaitējumu, ja vien prasītājs neatsauc šādu neizskatītu prasību.

2. Prasītājs, kas rīkojas pats savā vārdā, neceļ tiesā prasību, ja kādai personai, kurai tieši vai netieši ir īpašumtiesību intereses prasītājā vai kuru prasītājs kontrolē, ir neizskatīta prasība kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā attiecībā uz to pašu pasākumu, kurš, kā tiek apgalvots, neatbilst 3.27. panta (Darbības joma) 1. punktā minētajiem noteikumiem, un attiecībā uz to pašu zaudējumu vai kaitējumu, ja vien minētā persona neatsauc šādu neizskatītu prasību.

3. Prasītājs, kas rīkojas kāda uzņēmuma, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, vārdā, neceļ tiesā prasību, ja kādai personai, kurai tieši vai netieši ir īpašumtiesību intereses uzņēmumā, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, vai kuru šāds uzņēmums kontrolē, ir neizskatīta prasība kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā attiecībā uz to pašu pasākumu, ar ko, kā tiek apgalvots, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi, un attiecībā uz to pašu zaudējumu vai kaitējumu, ja vien minētā persona neatsauc šādu neizskatītu prasību.
4. Pirms prasības iesniegšanas prasītājs nodrošina:
 - a) apliecinājumu tam, ka tas un attiecīgā gadījumā, ievērojot 2. un 3. punktu, jebkura persona, kurai tieši vai netieši ir īpašumtiesību intereses prasītājā vai uzņēmumā, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, vai kuru kontrolē prasītājs vai uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, ir atsaukusi 1., 2. vai 3. punktā minēto neizskatīto prasību; un
 - b) paziņojumu, ka tas un attiecīgā gadījumā uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību uz vietas, atsakās no tiesībām celt kādu no 1. punktā minētajām prasībām.
5. Šo pantu piemēro saistībā ar 12. pielikumu (Vienlaikus notiekoši procesi).
6. Atteikšanos, kas paredzēta 4. punkta b) apakšpunktā, pārtrauc piemērot, ja prasība tiek noraidīta, pamatojoties uz to, ka nav ievērotas valstspiederības prasības, lai sāktu procesu saskaņā ar šo nolīgumu.

7. Šā panta 1. līdz 4. punktu, ieskaitot 12. pielikumu (Vienlaikus notiekoši procesi), nepiemēro, ja prasības, kas iesniegtas iekšzemes tiesā, ir celtas tikai un vienīgi tādēļ, lai panāktu pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļus vai paskaidrojošu spriedumu par pušu tiesībām, un nav saistītas ar naudas zaudējumu atlīdzināšanu.

8. Ja prasības tiek celtas gan saskaņā ar šo iedaļu, gan A iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp Pusēm), vai gan saskaņā ar šo iedaļu, gan citu starptautisku nolīgumu par tādu pašu režīmu, kas, kā tiek apgalvots, neatbilst 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumiem, saskaņā ar šo iedaļu izveidotās tiesas palāta cik vien drīz iespējams pēc domstarpībās iesaistīto pušu uzklauššanas savā lēmumā, rīkojumā vai nolēmumā ņem vērā procesus saskaņā ar A iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp Pusēm) vai citiem starptautiskiem nolīgumiem. Šajā nolūkā tā var apturēt procesu, ja uzskata to par vajadzīgu. Rīkojoties saskaņā ar šo noteikumu, tiesa ņem vērā 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 6. punktu.

3.35. PANTS

Procedūras noteikumi un citi noteikumi prasības iesniegšanai

1. Saskaņā ar šo iedaļu tiesā var celt prasību tikai tad, ja:
 - a) iesniegtajai prasībai pievieno prasītāja rakstisku piekrišanu tam, ka domstarpību izšķiršana tiesā notiek saskaņā ar šajā iedaļā izklāstītajām procedūrām un prasītājs par domstarpību izšķiršanai piemērojamo noteikumu kopumu izvēlas kādu no 3.33. panta (Prasības iesniegšana) 2. punktā minētajiem domstarpību izšķiršanas noteikumu kopumiem;

- b) no 3.30. pantā (Apspriešanās) minētā lūguma apspriesties iesniegšanas pagājuši vismaz seši mēneši un no 3.32. pantā (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) minētā paziņojuma par nodomu iesniegt prasību iesniegšanas pagājuši vismaz trīs mēneši;
- c) prasītāja iesniegtais lūgums apspriesties un paziņojums par nodomu iesniegt prasību atbilst attiecīgi 3.30. panta (Apspriešanās) 1. un 2. punkta un 3.32. panta (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) 1. punkta prasībām;
- d) par domstarpību juridisko un faktuālo pamatu ir notikusi iepriekšēja apspriešanās saskaņā ar 3.30. pantu (Apspriešanās);
- e) visas prasības, kas tiek norādītas, ceļot prasību tiesā saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana), tiek balstītas uz pasākumu vai pasākumiem, kas norādīti paziņojumā par nodomu iesniegt prasību saskaņā ar 3.32. pantu (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību); un
- f) ir izpildīti 3.34. pantā (Citas prasības) minētie nosacījumi.

2. Šis pants neskar citas ar jurisdikciju saistītas prasības, kas izriet no attiecīgajiem domstarpību izšķiršanas noteikumiem.

3.36. PANTS

Piekrišana

1. Atbildētājs piekrīt saskaņā ar šo iedaļu iesniegtas prasības iesniegšanai.
2. Prasītājs sniedz savu piekrišanu saskaņā ar šajā iedaļā paredzētajām procedūrām brīdī, kad tas iesniedz prasību saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana).
3. Piekrišana saskaņā ar 1. un 2. punktu paredz, ka:
 - a) domstarpībās iesaistītās puses atturas no tāda nolēmuma izpildes, kas sniegts saskaņā ar šo iedaļu, pirms šāds nolēmums ir kļuvis galīgs saskaņā ar 3.55. pantu (Galīgais nolēmums); un
 - b) domstarpībās iesaistītās puses attiecībā uz nolēmumu saskaņā ar šo iedaļu atturas no pārsūdzēšanas, pārskatīšanas, atlikšanas, anulēšanas, pārstrādāšanas vai citas līdzīgas procedūras sākšanas starptautiskā vai iekšzemes tiesā¹.
4. Tiek uzskatīts, ka piekrišana saskaņā ar 1. un 2. punktu atbilst prasībām, kuras noteiktas:
 - a) *ICSID* konvencijas 25. pantā un *ICSID* noteikumos par papildu mehānismu saistībā ar strīda pušu rakstveida piekrišanu; un
 - b) 1958. gada Ņujorkas konvencijas II pantā par rakstveida vienošanos.

¹ Lielākai noteiktībai – šo apakšpunktu piemēro saistībā ar 3.57. pantu (Galīgo nolēmumu izpilde).

3.37. PANTS

Trešo personu sniegts finansējums

1. Ja pastāv trešo personu sniegts finansējums, domstarpībās iesaistītā puse, kas gūst labumu no šāda finansējuma, paziņo otrai domstarpībās iesaistītajai pusei un tiesas palātai vai, ja tiesas palāta nav izveidota, tiesas priekšsēdētājam par finansēšanas režīma esību un veidu, kā arī trešās personas vārdu, uzvārdu/nosaukumu un adresi.
2. Paziņošanu veic prasības iesniegšanas laikā vai, ja finansēšanas vienošanās ir noslēgta vai dotācija vai subsīdija sniegta pēc prasības iesniegšanas – nekavējoties, tiklīdz ir noslēgta finansēšanas vienošanās vai sniegta dotācija vai subsīdija.
3. Piemērojot 3.48. pantu (Izdevumu segšanas garantija), tiesa ņem vērā, vai pastāv trešo personu sniegts finansējums. Lemjot par procesa izmaksām saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 4. punktu, tiesa ņem vērā, vai ir ievērotas šā panta 1. un 2. punktā paredzētās prasības.

4. APAKŠIEDAĻA

IEGULDĪJUMU TIESAS SISTĒMA

3.38. PANTS

Tiesa

1. Ar šo tiek izveidota tiesa, lai izskatītu prasības, kas iesniegtas atbilstoši 3.33. pantam (Prasības iesniegšana).
2. Saskaņā ar 4.1. panta (Komiteja) 5. punkta a) apakšpunktu komiteja pēc šā nolīguma stāšanās spēkā ieceļ deviņus tiesas locekļus. Trīs locekļi ir kādas Savienības dalībvalsts valstspiederīgie, trīs ir Vjetnamas valstspiederīgie, un trīs ir trešo valstu valstspiederīgie¹.
3. Komiteja var lemt palielināt vai samazināt tiesas locekļu skaitu uzreiz pa trim. Papildu locekļus ieceļ tāpat, kā paredzēts 2. punktā.

¹ Tā vietā, lai ierosinātu ieceļt trīs locekļus ar savu valstspiederību, jebkura Puse var ierosināt ieceļt ne vairāk kā trīs locekļus ar citu valstspiederību. Šādā gadījumā šādus locekļus uzskata par tās Puses valstspiederīgajiem, kas ierosinājusi viņu ieceļšanu šā panta nolūkos.

4. Tiesas locekļiem ir to attiecīgajās valstīs nepieciešamā kvalifikācija iecelšanai tiesneša amatā, vai arī viņi ir juristi ar atzītu kompetenci. Viņi ir apliecinājuši zināšanas starptautiskajās publiskajās tiesībās. Vēlams, lai viņiem būtu speciālās zināšanas jo īpaši starptautiskajās ieguldījumu tiesībās, starptautiskajās tirdzniecības tiesībās un tādu domstarpību izšķiršanā, kuras izriet no starptautiskiem ieguldījumu nolīgumiem vai starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem.

5. Tiesas locekļus ieceļ uz četriem gadiem, un viņu pilnvaru termiņu var pagarināt vienu reizi. Tomēr piecām no deviņām personām, kuras tiek ieceltas uzreiz pēc šā nolīguma spēkā stāšanās, pilnvaru termiņu pagarina līdz sešiem gadiem – šīs personas nosaka ar izlozes palīdzību. Vakanču rašanās gadījumā tās tiek aizpildītas. Persona, kas iecelta, lai aizstātu personu, kuras pienākumu pildīšanas termiņš nav beidzies, pilda šos pienākumus līdz priekšteča pilnvaru termiņa beigām. Persona, kas strādā kādā tiesas palātā, kad beidzas šīs personas pilnvaru termiņš, var ar tiesas priekšsēdētāja atļauju turpināt darboties šajā palātā līdz procesa beigšanai, un to vienīgi šajā nolūkā turpina uzskatīt par tiesas locekli.

6. Tiesa iztiesā lietas palātās, kurās ietilpst trīs locekļi, no kuriem viens ir kādas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais, viens – Vjetnamas valstspiederīgais, bet viens – kādas trešās valsts valstspiederīgais. Palātu vada loceklis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais.

7. Pēc prasības iesniegšanas atbilstoši 3.33. pantam (Prasības iesniegšana) 90 dienu laikā tiesas priekšsēdētājs rotācijas kārtībā ieceļ locekļus, kas veido tiesas palātu konkrētās lietas izskatīšanai, nodrošinot, ka palātas sastāvs ir nejaušs un neparedzams, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgas iespējas strādāt visiem locekļiem.

8. Tiesas priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks atbild par organizatoriskiem jautājumiem, un viņus ieceļ uz divu gadu termiņu, izlozējot no to locekļu vidus, kuri ir trešo valstu valstspiederīgie. Viņi pilda amata pienākumus rotācijas kārtībā, ko izlozē komitejas līdzpriekšsēdētāji vai to attiecīgās pilnvarotās personas. Priekšsēdētāja vietnieks aizstāj priekšsēdētāju laikā, kad viņš nav pieejams.

9. Neatkarīgi no 6. punkta domstarpībās iesaistītās puses var vienoties par to, ka lietu izskata viens vienīgs loceklis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais – šo personu izvēlas tiesas priekšsēdētājs. Atbildētājs šādu prasītāja lūgumu izskata ar atsaucību, jo īpaši, ja prasītājs ir mazais vai vidējais uzņēmums vai ja prasītā kompensācija vai nodarīto zaudējumu atlīdzība ir salīdzinoši maza. Šāds lūgums būtu jāiesniedz vienlaikus ar prasības iesniegšanu saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana).

10. Tiesa var izstrādāt savas darba procedūras. Darba procedūras ir saderīgas ar piemērojamajiem domstarpību izšķiršanas noteikumiem un šo iedaļu. Ja tiesa tā nolemj, tiesas priekšsēdētājs, apspriežoties ar pārējiem tiesas locekļiem, izstrādā darba procedūru projektu un iesniedz to komitejai. Komiteja pieņem darba procedūru projektu. Ja Komiteja trīs mēnešu laikā pēc darba procedūru projekta iesniegšanas nav to pieņēmusi, tiesas priekšsēdētājs veic nepieciešamo darba procedūru projekta pārskatīšanu, ņemot vērā Pušu paustos viedokļus. Tiesas priekšsēdētājs pēc tam iesniedz komitejai pārskatīto darba procedūru projektu. Pārskatīto darba procedūru projektu uzskata par pieņemtu, ja vien komiteja nepieņem lēmumu noraidīt pārskatīto darba procedūru projektu trīs mēnešu laikā pēc tā iesniegšanas.

11. Ja rodas kāds procesuāls jautājums, uz kuru neattiecas šī iedaļa, papildu noteikumi, ko pieņēmusi komiteja, vai darba procedūras, kas pieņemtas saskaņā ar 10. punktu, attiecīgā tiesas palāta var pieņemt piemērotu procedūru, kas ir saderīga ar šiem noteikumiem.
12. Tiesas palāta dara visu iespējamo, lai ikvienu lēmumu pieņemtu pēc konsensa principa. Ja lēmumu nevar pieņemt pēc konsensa principa, tiesas palāta pieņem lēmumu ar visu tās locekļu balsu vairākumu. Atsevišķu tiesas palātas locekļu paustie viedokļi ir anonīmi.
13. Locekļiem jābūt vienmēr un īsā laikā pieejamiem, un viņiem pastāvīgi jābūt informētiem par notiekošo domstarpību izšķiršanas jomā atbilstīgi šim nolīgumam.
14. Lai nodrošinātu locekļu pieejamību, viņiem tiek maksāts ikmēneša honorārs, ko nosaka ar komitejas lēmumu. Turklāt tiesas priekšsēdētājs un attiecīgā gadījumā priekšsēdētāja vietnieks par katru dienu, kad viņi pilda tiesas priekšsēdētāja funkcijas saskaņā ar šo iedaļu, saņem dienas naudu, kas ir līdzvērtīga atbilstīgi 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 16. punktam noteiktajai.
15. Honorāru un dienas naudu, kas minēta 14. punktā, abas Puses, ņemot vērā to attiecīgo attīstības līmeni, iemaksā kontā, kuru pārvalda *ICSID* sekretariāts. Ja viena Puse nesamaksā honorāru vai dienas naudu, otra Puse var izvēlēties to samaksāt. Jebkuri šādi kavētie maksājumi ir nomaksājami, pieskaitot atbilstošos procentus.

16. Ja vien komiteja nepieņem lēmumu saskaņā ar 17. punktu, tiesas palātas locekļu citas izmaksas un izdevumi ir tie, kas noteikti saskaņā ar *ICSID* konvencijas administratīvajiem un finanšu noteikumiem Nr. 14(1), kas ir spēkā prasības iesniegšanas dienā un ko tiesa sadala starp domstarpībās iesaistītajām pusēm saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 4. punktu.

17. Pēc komitejas lēmuma honorāru, dienas naudu un citas izmaksas un izdevumus var neatgriezeniski pārveidot par regulāru atalgojumu. Šādā gadījumā tiesas locekļi strādā tiesā pilnu laiku un nedrīkst veikt nekādu citu algotu vai nealgotu darbu, ja vien tiesas priekšsēdētājs to izņēmuma kārtā neatļauj. Komiteja nosaka viņu atalgojumu un saistītos organizatoriskos jautājumus.

18. *ICSID* sekretariāts ir tiesas sekretariāts un nodrošina tai pienācīgu atbalstu. Izdevumus par šo atbalstu tiesa sadala starp domstarpībās iesaistītajām pusēm saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 4. punktu.

3.39. PANTS

Apelācijas tiesa

1. Ar šo tiek izveidota pastāvīga apelācijas tiesa apelāciju izskatīšanai par tiesas pieņemtajiem nolēmumiem.

2. Apelācijas tiesā ir seši locekļi, no kuriem divi ir kādas Savienības dalībvalsts valstspiederīgie, divi ir Vjetnamas valstspiederīgie un divi ir trešo valstu valstspiederīgie.
3. Saskaņā ar 4.1. panta (Komiteja) 5. punkta a) apakšpunktu komiteja pēc šā nolīguma stāšanās spēkā ieceļ šos sešus apelācijas tiesas locekļus¹.
4. Komiteja var lemt palielināt vai samazināt apelācijas tiesas locekļu skaitu uzreiz pa trim. Papildu locekļus ieceļ tāpat, kā paredzēts 2. un 3. punktā.
5. Apelācijas tiesas locekļus ieceļ uz četriem gadiem, un viņu pilnvaru termiņu var pagarināt vienu reizi. Tomēr trim no sešām personām, kuras tiek ieceltas uzreiz pēc šā nolīguma spēkā stāšanās, pilnvaru termiņu pagarina līdz sešiem gadiem – šīs personas nosaka ar izlozes palīdzību. Vakanču rašanās gadījumā tās tiek aizpildītas. Persona, kas iecelta, lai aizstātu personu, kuras pienākumu pildīšanas termiņš nav beidzies, pilda šos pienākumus līdz priekšteča pilnvaru termiņa beigām.

¹ Tā vietā, lai ierosinātu iecelt divus locekļus ar savu valstspiederību, jebkura Puse var ierosināt iecelt ne vairāk kā divus locekļus ar citu valstspiederību. Šādā gadījumā minētos locekļus uzskata par tās Puses valstspiederīgajiem, kas ierosinājusi viņu iecelšanu šā panta nolūkos.

6. Apelācijas tiesai ir priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, kurus uz diviem gadiem izlozē no tiem locekļiem, kas ir trešo valstu valstspiederīgie. Viņi pilda amata pienākumus rotācijas kārtībā, ko izlozē komitejas līdzpriekšsēdētāji vai to attiecīgās pilnvarotās personas. Priekšsēdētāja vietnieks aizstāj priekšsēdētāju laikā, kad viņš nav pieejams.

7. Apelācijas tiesas locekļi ir apliecinājuši zināšanas starptautiskajās publiskajās tiesībās un viņiem ir to attiecīgajās valstīs nepieciešamā kvalifikācija iecelšanai tiesneša amatā vai arī viņi ir juristi ar atzītu kompetenci. Vēlams, lai viņiem būtu speciālās zināšanas starptautiskajās ieguldījumu tiesībās, starptautiskajās tirdzniecības tiesībās un tādu domstarpību izšķiršanā, kuras izriet no starptautiskiem ieguldījumu nolīgumiem vai starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem.

8. Apelācijas tiesa iztiesā apelācijas palātās, kurās ietilpst trīs locekļi, no kuriem viens ir kādas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais, viens – Vjetnamas valstspiederīgais, bet viens – kādas trešās valsts valstspiederīgais. Palātu vada loceklis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais.

9. Apelācijas tiesas priekšsēdētājs rotācijas kārtībā katras apelācijas lietas izskatīšanai izveido palātas sastāvu, nodrošinot, ka katras palātas sastāvs ir nejaušs un neparedzams, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgas iespējas strādāt visiem locekļiem. Persona, kas strādā kādā apelācijas tiesas palātā, kad beidzas šīs personas pilnvaru termiņš, var ar apelācijas tiesas priekšsēdētāja atļauju turpināt darboties šajā palātā līdz procesa beigšanai, un to vienīgi šajā nolūkā turpina uzskatīt par apelācijas tiesas locekli.

10. Apelācijas tiesa izstrādā savas darba procedūras. Darba procedūras ir saderīgas ar šo iedaļu un norādēm, kas sniegtas 13. pielikumā (Apelācijas tiesas darba procedūras). Apelācijas tiesas priekšsēdētājs viena gada laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās izstrādā darba procedūru projektu, apspriežoties ar pārējiem apelācijas tiesas locekļiem, un iesniedz to komitejai. Komiteja pieņem darba procedūru projektu. Ja Komiteja trīs mēnešu laikā pēc darba procedūru projekta iesniegšanas nav to pieņēmusi, apelācijas tiesas priekšsēdētājs veic nepieciešamo darba procedūru projekta pārskatīšanu, ņemot vērā Pušu paustos viedokļus. Apelācijas tiesas priekšsēdētājs pēc tam iesniedz komitejai pārskatīto darba procedūru projektu. Pārskatīto darba procedūru projektu uzskata par pieņemtu, ja vien komiteja nepieņem lēmumu noraidīt pārskatīto darba procedūru projektu trīs mēnešu laikā pēc tā iesniegšanas.

11. Ja rodas kāds procesuāls jautājums, uz kuru neattiecas šī iedaļa, papildu noteikumi, ko pieņēmusi komiteja, vai darba procedūras, kas pieņemtas saskaņā ar 10. punktu, attiecīgā apelācijas tiesas palāta var pieņemt piemērotu procedūru, kas ir saderīga ar šiem noteikumiem.

12. Apelācijas tiesas palāta dara visu iespējamo, lai ikvienu lēmumu pieņemtu pēc konsensa principa. Ja lēmumu nevar pieņemt pēc konsensa principa, apelācijas tiesas palāta pieņem lēmumu ar visu tās locekļu balsu vairākumu. Atsevišķu apelācijas tiesas palātas locekļu paustie viedokļi ir anonīmi.

13. Apelācijas tiesas locekļiem jābūt vienmēr un īsā laikā pieejamiem, un viņiem pastāvīgi jābūt informētiem par citur notiekošo domstarpību izšķiršanas jomā atbilstīgi šim nolīgumam.

14. Apelācijas tiesas locekļiem tiek maksāts ikmēneša honorārs, ko nosaka ar komitejas lēmumu. Turklāt apelācijas tiesas priekšsēdētājs un attiecīgā gadījumā priekšsēdētāja vietnieks par katru dienu, kad viņi pilda tiesas priekšsēdētāja funkcijas saskaņā ar šo iedaļu, saņem dienas naudu, kas ir līdzvērtīga atbilstīgi 16. punktam noteiktajai.

15. Honorāru un dienas naudu, kas minēta 14. punktā, abas Puses, ņemot vērā to attiecīgo attīstības līmeni, iemaksā kontā, kuru pārvalda *ICSID* sekretariāts. Ja viena Puse nesamaksā honorāru vai dienas naudu, otra Puse var izvēlēties to samaksāt. Jebkuri šādi kavētie maksājumi ir nomaksājami, pieskaitot atbilstošos procentus.

16. Šim nolīgumam stājoties spēkā, komiteja pieņem lēmumu, ar ko nosaka apelācijas tiesas palātas locekļu citu izmaksu un izdevumu summu. Šādas izmaksas un izdevumus apelācijas tiesa sadala starp domstarpībās iesaistītajām pusēm saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 4. punktu.

17. Pēc komitejas lēmuma honorāru, dienas naudu un citas izmaksas un izdevumus var neatgriezeniski pārveidot par regulāru atalgojumu. Šādā gadījumā apelācijas tiesas locekļi strādā tiesā pilnu laiku un nedrīkst veikt nekādu citu algotu vai nealgotu darbu, ja vien apelācijas tiesas priekšsēdētājs to izņēmuma kārtā neatļauj. Komiteja nosaka viņu atalgojumu un saistītos organizatoriskos jautājumus.

18. *ICSID* sekretariāts ir apelācijas tiesas sekretariāts un nodrošina tai pienācīgu atbalstu.

Izdevumus par šo atbalstu apelācijas tiesa sadala starp domstarpībās iesaistītajām pusēm saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 4. punktu.

3.40. PANTS

Ētika

1. Tiesas un apelācijas tiesas locekļus izraugās starp tādām personām, kuru neatkarība nav apšaubāma. Viņi nav saistīti ar kādu valdību¹. Viņi nesaņem norādījumus no kādas valdības vai organizācijas jautājumos, kas attiecas uz domstarpībām. Viņi nedrīkst piedalīties nekādu domstarpību izskatīšanā, kur viņiem varētu rasties tiešs vai netiešs interešu konflikts. Tādējādi viņi atbilst 11. pielikuma (Tiesas locekļu, apelācijas tiesas locekļu un mediatoru rīcības kodekss) prasībām. Turklāt pēc iecelšanas viņi nav advokāti vai puses norīkoti eksperti vai liecinieki jebkādās esošās vai jaunās domstarpībās par ieguldījumiem saskaņā ar šo vai kādu citu nolīgumu vai iekšzemes normatīvajiem aktiem.

¹ Lielākai noteiktībai – tas, ka persona saņem ienākumus no valdības vai to ir iepriekš nodarbinājusi valdība, vai tai ir ģimenes saites ar kādu personu, kura saņem ienākumus no valdības, nepadara šo personu par nepiemērotu.

2. Ja kāda domstarpībās iesaistītā puse uzskata, ka loceklim ir interešu konflikts, tā tiesas priekšsēdētājam vai, attiecīgi, apelācijas tiesas priekšsēdētājam nosūta paziņojumu par iebildumu pret šā locekļa iecelšanu. Šādu paziņojumu par iebildumu nosūta 15 dienu laikā no dienas, kad tiesas vai apelācijas tiesas palātas sastāvs ir paziņots domstarpībās iesaistītajai pusei, vai 15 dienu laikā no dienas, kurā tai kļuvuši zināmi attiecīgie fakti, ja tie pamatoti nevarēja būt zināmi palātas izveides laikā. Apstrīdēšanas paziņojumā norāda apstrīdēšanas pamatojumu.
3. Ja 15 dienu laikā no dienas, kad iesniegts paziņojums par iebildumiem, loceklis, pret kuru celti iebildumi, ir nolēmis neatkāpties no darba šajā palātā, tad attiecīgi tiesas priekšsēdētājs vai apelācijas tiesas priekšsēdētājs, uzklaušījis domstarpībās iesaistītās puses un devis minētajam loceklim iespēju iesniegt apsvērumus, 45 dienu laikā no paziņojuma par iebildumiem saņemšanas pieņem lēmumu un minēto lēmumu nekavējoties paziņo domstarpībās iesaistītajām pusēm un citiem palātas locekļiem.
4. Par paziņojumu par iebildumiem pret tiesas priekšsēdētāja norīkošanu darbam kādā palātā lemj apelācijas tiesas priekšsēdētājs, un otrādi.
5. Pēc apelācijas tiesas priekšsēdētāja argumentēta ieteikuma vai pēc Pušu kopīgas ierosmes Puses ar komitejas lēmumu var nolemt izslēgt no tiesas vai apelācijas tiesas sastāva kādu locekli, ja šā locekļa uzvedība ir pretrunā ar 1. punktā noteiktajiem pienākumiem un nav savienojama ar darba turpināšanu tiesā vai apelācijas tiesā. Ja šāda rīcība tiek piedēvēta apelācijas tiesas priekšsēdētājam, argumentētu ieteikumu iesniedz tiesas priekšsēdētājs. Lai aizpildītu vakances, kas var rasties saskaņā ar šo punktu, *mutatis mutandis* piemēro 3.38. panta (Tiesa) 2. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 3. punktu.

3.41. PANTS

Daudzpusēji domstarpību izšķiršanas mehānismi

Puses risina sarunas par starptautisku nolīgumu, kurā paredz daudzpusēju ieguldījumu tiesu kopā ar daudzpusēju apelācijas mehānismu, kas būtu piemērojams domstarpībām saskaņā ar šo nolīgumu, vai no tā atsevišķi. Puses pēc tam var vienoties par šīs iedaļas attiecīgo daļu nepiemērošanu. Komiteja var pieņemt lēmumu, nosakot visus vajadzīgos pārejas pasākumus.

5. APAKŠIEDAĻA

PROCESA GAITA

3.42. PANTS

Piemērojamie tiesību akti un interpretācijas noteikumi

1. Tiesa un apelācijas tiesa lemj, vai ar pasākumiem, uz kuriem attiecas prasība, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi, kā to apgalvo prasītājs.

2. Pieņemot lēmumus, tiesa un apelācijas tiesa attiecīgi piemēro 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) un citus šā nolīguma noteikumus, kā arī citu starp Pusēm piemērojamo starptautisko tiesību aktu noteikumus vai principus un faktiski ņem vērā visus attiecīgos domstarpībās iesaistītās Puses iekšzemes tiesību aktus.
3. Lielākai noteiktībai – tiesai un apelācijas tiesai ir saistoša interpretācija, ko iekšzemes tiesību aktiem piešķir tiesas vai iestādes, kuras ir kompetentas interpretēt attiecīgos iekšzemes tiesību aktus, un jebkura nozīme, ko tiesa un apelācijas tiesa piešķir attiecīgajiem iekšzemes tiesību aktiem, nav saistoša ne vienas, ne otras Puses tiesām un iestādēm. Tiesai un apelācijas tiesai nav jurisdikcijas noteikt tāda pasākuma likumību, kas varētu būt šā nolīguma pārkāpums, saskaņā ar domstarpībās iesaistītās Puses iekšzemes normatīvajiem aktiem.
4. Tiesa un apelācijas tiesa interpretē šo nolīgumu saskaņā ar starptautisko publisko tiesību interpretācijas paražu noteikumiem, kas kodificēti *Vīnes Konvencijā par starptautisko līgumu tiesībām*, kura noslēgta Vīnē 1969. gada 23. maijā.
5. Ja rodas nopietnas bažas par interpretācijas jautājumiem, kas var ietekmēt ar šo iedaļu saistītus jautājumus, komiteja var pieņemt šā nolīguma noteikumu interpretācijas. Jebkura šāda interpretācija ir saistoša tiesai un apelācijas tiesai. Komiteja var nolemt, ka interpretācija ir saistoša no konkrēta datuma.

3.43. PANTS

Pretapiešanas pasākumi

Lielākai noteiktībai – tiesa atsakās no jurisdikcijas, ja domstarpības radušās vai ja to rašanās liela iespējamība bijusi paredzama laikā, kad prasītājs ieguvis īpašumtiesības vai kontroli pār ieguldījumiem, uz kuriem attiecas domstarpības, un tiesa, pamatojoties uz konkrētās lietas faktiem, nosaka, ka prasītājs ir ieguvis īpašumtiesības vai kontroli pār ieguldījumiem galvenokārt tādēļ, lai iesniegtu prasību saskaņā ar šo iedaļu. Iespēja atteikties no jurisdikcijas šādos apstākļos neskar citus ar jurisdikciju saistītus iebildumus, kurus tiesa varētu izskatīt.

3.44. PANTS

Iebildes

1. Atbildētājs var iesniegt iebildi, ka prasība ir acīmredzami bez juridiskā pamata, ne vēlāk kā 30 dienas pēc tam, kad ir izveidota tiesas palāta saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 7. punktu, un jebkurā gadījumā pirms tiesas palātas pirmās sēdes, vai 30 dienas pēc tam, kad atbildētājam kļuvis zināms par faktiem, uz kuriem iebilde pamatojas.

2. Atbildētājs iespējami precīzi norāda iebildes pamatojumu.

3. Pēc tam, kad tiesa ir devusi domstarpībās iesaistītajām pusēm iespēju iesniegt apsvērumus par šo iebildi, tā tiesas palātas pirmajā sēdē vai tūlīt pēc tās izdod lēmumu vai pagaidu nolēmumu par iebildi, norādot pamatojumu. Ja iebilde ir saņemta pēc tiesas palātas pirmās sēdes, tiesa šādu lēmumu vai pagaidu nolēmumu izdod pēc iespējas ātrāk un ne vēlāk kā 120 dienu laikā pēc iebildes iesniegšanas. Izdodot lēmumu, tiesa pieņem, ka apgalvotie fakti ir patiesi, un var arī ņemt vērā visus būtiskos faktus, kas netiek apstrīdēti.

4. Tiesas lēmums neskar domstarpībās iesaistītās puses tiesības saskaņā ar 3.45. pantu (No likuma viedokļa nepamatotas prasības) vai procesa gaitā iebilst pret prasības juridisko pamatu, neskarot tiesas pilnvaras vispirms izskatīt citas iebildes. Lielākai noteiktībai – šāda iebilde var ietvert iebildi, ka domstarpības vai kāda papildu prasība nav tiesas jurisdikcijā vai citu iemeslu dēļ nav tiesas kompetencē.

3.45. PANTS

No likuma viedokļa nepamatotas prasības

1. Neskarot tiesas pilnvaras vispirms izskatīt citas iebildes, piemēram, ka domstarpības vai kāda papildu prasība nav tiesas jurisdikcijā vai citu iemeslu dēļ nav tiesas kompetencē, un neskarot atbildētāja tiesības celt jebkādas šādas iebildes jebkurā piemērotā laikā, tiesa vispirms lemj par visiem tiem iebildumiem, ko cēlis atbildētājs, kurš uzskata, ka saskaņā ar šo iedaļu iesniegtā prasība vai tās daļa no likuma viedokļa nav prasība, par ko varētu pieņemt prasītājam labvēlīgu nolēmumu saskaņā ar 3.53. pantu (Pagaidu nolēmums), pat pieņemot, ka apgalvotie fakti ir patiesi. Tiesa var arī izvērtēt visus attiecīgos faktus, kuri netiek apstrīdēti.
2. Iebildi atbilstīgi 1. punktam tiesai iesniedz iespējami drīz pēc tiesas palātas izveides un katrā ziņā ne vēlāk kā dienā, ko tiesa atbildētājam nosaka pretprasības vai aizstāvības argumentu izklāsta iesniegšanai vai, ja prasībā izdarīti grozījumi, dienā, kuru tiesa atbildētājam nosaka apsvērumu iesniegšanai par grozījumiem. Iebildi neiesniedz, kamēr nav pabeigts process, uz kuru attiecas 3.44. pants (Iebildes), ja vien tiesa, pienācīgi ņemot vērā lietas apstākļus, nepiešķir atļauju iesniegt iebildi saskaņā ar šo pantu.

3. Saņēmusi 1. punktā minēto iebildi, tiesa, ja vien tā neuzskata, ka iebilde ir acīmredzami nepamatota, aptur procesu par faktuālo pamatu, iebildes izskatīšanai sastāda grafiku, kas ir saderīgs ar grafiku, kuru tā sastādījusi visu citu sākotnējo jautājumu izskatīšanai, un izdod lēmumu vai pagaidu nolēmumu par iebildi, norādot tā pamatojumu.

3.46. PANTS

Procesa pārredzamība

1. Uz domstarpībām saskaņā ar šo iedaļu attiecas *UNCITRAL* pārredzamības noteikumi, ievērojot 2.–8. punktu.
2. Lūgumu apspriesties saskaņā ar 3.30. pantu (Apspriešanās), paziņojumu par nodomu saskaņā ar 3.32. panta (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) 1. punktu, noteikšanu saskaņā ar 3.32. panta (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) 2. punktu, apstrīdēšanas paziņojumu un lēmumu par šo paziņojumu saskaņā ar 3.40. pantu (Ētika) un konsolidācijas pieprasījumu saskaņā ar 3.59. pantu (Konsolidācija) iekļauj *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 1. punktā minētajā dokumentu sarakstā.

3. Ievērojot *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 7. pantu, tiesa pēc savas ierosmes vai pēc jebkuras personas pieprasījuma un pēc apspriešanās ar domstarpībās iesaistītajām pusēm var lemt par to, vai un kā darīt pieejamus citus dokumentus, kas iesniegti tiesai vai ko tiesa izdevusi un kas nav ietverti *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 1. un 2. punktā. Tas var ietvert lietiskos pierādījumus, ja atbildētājs tam piekrīt.
4. Neatkarīgi no *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 2. panta attiecīgi Savienība vai Vjetnama pēc attiecīgo dokumentu saņemšanas saskaņā ar šā panta 2. punktu tūlīt pārsūta šos dokumentus domstarpībās neiesaistītajai Pusei un dara tos publiski pieejamus, iepriekš no tiem izņemot konfidenciālu vai aizsargātu informāciju¹.
5. Dokumentus, kas minēti 2., 3. un 4. punktā, dara publiski pieejamus, nosūtot tos *UNCITRAL* pārredzamības noteikumos minētajam repozitorijam vai citādi.
6. Ne vēlāk kā trīs gadus pēc šā nolīguma spēkā stāšanās komiteja pārskata 3. punkta darbību. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma komiteja saskaņā ar 4.1. panta (Komiteja) 5. punkta c) apakšpunktu var pieņemt lēmumu, kurā nosaka, ka šā panta 3. punkta vietā piemēro *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 3. punktu.

¹ Lielākai noteiktībai – konfidenciāla vai aizsargāta informācija, kā definēts *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 7. panta 2. punktā, ietver klasificētu valdības informāciju.

7. Ievērojot tiesas lēmumu par iebildi attiecībā uz tādas informācijas klasificēšanu, par kuru tiek apgalvots, ka tā ir konfidenciāla vai aizsargāta informācija, ne domstarpībās iesaistītās puses, ne tiesa neizpauž nevienai domstarpībās neiesaistītajai Pusei vai sabiedrībai nekādu aizsargātu informāciju, ja domstarpībās iesaistītā puse, kas informāciju sniegusi, to skaidri apzīmē kā konfidenciālu vai aizsargātu¹.

8. Domstarpībās iesaistītā puse var izpaust citām procesā iesaistītajām personām, tostarp lieciniekiem un ekspertiem, tādus nerediģētus dokumentus, kādus tā uzskata par vajadzīgiem procesa laikā atbilstoši šai iedaļai. Tomēr domstarpībās iesaistītā puse nodrošina, ka šīs personas aizsargā konfidenciālu vai aizsargātu informāciju, kas ietverta šajos dokumentos.

¹ Lielākai noteiktībai – ja kāda domstarpībās iesaistītā puse, kas informāciju sniegusi, nolemj atsaukt visu tās iesniegto informāciju vai tās daļas saskaņā ar *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 7. panta 4. punktu, otra domstarpībās iesaistītā puse, ja nepieciešams, atkārtoti iesniedz pilnīgus un rediģētus dokumentus, kuros vai nu dzēsta informācija, kuru atsaukusi domstarpībās iesaistītā puse, kas to sākotnēji iesniegusi, vai mainīta šīs informācijas klasifikācija saskaņā ar tās domstarpībās iesaistītās puses norādīto klasifikāciju, kura to sākotnēji iesniegusi.

3.47. PANTS

Pagaidu lēmumi

Tiesa var norīkot pagaidu aizsardzības pasākumu, lai aizsargātu kādas domstarpībās iesaistītās puses tiesības vai lai nodrošinātu, ka tiesa pilnībā īsteno savu jurisdikciju, tostarp norīkojot saglabāt pierādījumus, kas ir kādas domstarpībās iesaistītās puses rīcībā vai kontrolē, vai aizsargāt tiesas jurisdikciju. Tiesa nevar ne izdot rīkojumu konfiscēt līdzekļus, ne kavēt, ka tiek piemērots režīms, par kuru tiek apgalvots, ka tas rada pārkāpumu. Šīs daļas nolūkā rīkojumā ietilpst ieteikums.

3.48. PANTS

Izdevumu segšanas garantija

1. Lielākai noteiktībai – tiesa pēc pieprasījuma var likt prasītājam sniegt garantiju par visiem izdevumiem vai to daļu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka prasītājs varētu nespēt izpildīt iespējamu lēmumu par izdevumiem, kas nebūtu prasītājam labvēlīgs.
2. Ja izdevumu segšanas garantija netiek sniegta pilnā apmērā 30 dienu laikā pēc tiesas rīkojuma vai kādā citā tiesas noteiktā termiņā, tiesa par to informē domstarpībās iesaistītās puses. Tiesa var norīkot procesa apturēšanu vai izbeigšanu.

3.49. PANTS

Atteikšanās no prasības

Ja pēc prasības iesniegšanas atbilstoši šai iedaļai prasītājs neveic nekādus pasākumus procesā 180 secīgu dienu laikā vai tādā laikposmā, par kādu domstarpībās iesaistītās puses var vienoties, tiek uzskatīts, ka prasītājs ir atsaucis savu prasību un pārtraucis procesu. Tiesa pēc atbildētāja pieprasījuma un pēc tam, kad tas ir paziņots domstarpībās iesaistītajām pusēm, pieņem zināšanai atteikšanos no prasības un izdod nolēmumu par izdevumiem. Pēc šāda rīkojuma izdošanas tiesas pilnvaras beidzas. Prasītājs pēc tam nevar iesniegt prasību par to pašu jautājumu.

3.50. PANTS

Procesa valoda

1. Domstarpībās iesaistītās puses vienojas par procesa valodu.

2. Ja domstarpībās iesaistītās puses nav panākušas vienošanos saskaņā ar 1. punktu 30 dienu laikā no tiesas palātas izveides saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 7. punktu, tiesa nosaka procesā izmantojamo valodu. Tiesa to nosaka pēc apspriešanās ar domstarpībās iesaistītajām pusēm, lai nodrošinātu līdzekļu taupīšanu procesā un nodrošinātu, ka noteiktais nerada nevajadzīgu slogu domstarpībās iesaistīto pušu un tiesas resursiem¹.

3.51. PANTS

Domstarpībās neiesaistītā Puse

1. Atbildētājs 30 dienu laikā pēc a) un b) apakšpunktā minēto dokumentu saņemšanas vai tūlīt pēc kādu domstarpību par konfidenciālu vai aizsargātu informāciju atrisināšanas sniedz domstarpībās neiesaistītajai Pusei:

- a) lūgumu apspriesties saskaņā ar 3.30. pantu (Apspriešanās), paziņojumu par nodomu saskaņā ar 3.32. panta (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) 1. punktu, noteikto saskaņā ar 3.32. panta (Paziņojums par nodomu iesniegt prasību) 2. punktu un 3.33. pantā minēto prasību (Prasības iesniegšana); un

¹ Apsverot līdzekļu taupīšanu procesā, tiesai būtu jāņem vērā domstarpībās iesaistīto pušu un tiesas izdevumus, apstrādājot tiesu praksi un juridiskos dokumentus, kurus, iespējams, iesniegs domstarpībās iesaistītās puses.

b) pēc pieprasījuma – visus dokumentus, kas darīti pieejami sabiedrībai saskaņā ar 3.46. pantu (Procesa pārredzamība).

2. Domstarpībās neiesaistītajai Pusei ir tiesības piedalīties sēdēs, kas notiek saskaņā ar šo iedaļu, un sniegt mutiskus izklāstus saistībā ar šā nolīguma interpretāciju.

3.52. PANTS

Ekspertu ziņojumi

Tiesa pēc kādas domstarpībās iesaistītās puses lūguma vai pēc apspriešanās ar domstarpībās iesaistītajām pusēm pēc savas iniciatīvas var iecelt vienu vai vairākus ekspertus, kas rakstiski ziņo tai par faktiem, kuri skar vides, veselības, drošības vai citus jautājumus, ko procesā izvirzījusi kāda domstarpībās iesaistītā puse.

3.53. PANTS

Pagaidu nolēmums

1. Ja tiesa secina, ka ar kādu pasākumu, par kuru ir domstarpības, tiek pārkāpti 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumi, tiesa, pamatojoties uz prasītāja lūgumu un pēc domstarpībās iesaistīto pušu uzklauššanas, var lemt tikai par šādiem jautājumiem (atsevišķi vai kopā):

a) kompensācija par finansiāliem zaudējumiem un piemērojamie procenti; un

- b) īpašuma restitūcija, tādā gadījumā nolēmumā norādot, ka atbildētājs restitūcijas vietā var maksāt kompensāciju par finansiāliem zaudējumiem un visus piemērojamus procentus, ko nosaka atbilstīgi attiecīgajiem 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumiem.

Ja prasība iesniegta kāda uzņēmuma vārdā, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, nolēmumā saskaņā ar šo punktu norāda, ka:

- a) uzņēmumam, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, izmaksā kompensāciju par finansiāliem zaudējumiem un visus piemērojamus procentus; un
- b) uzņēmumam, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, veic restitūciju.

Tiesa nevar izdot rīkojumu par attiecīgā režīma atcelšanu.

2. Kompensācija par finansiāliem zaudējumiem nepārsniedz zaudējumus, ko kādu 2. nodaļas (Ieguldījumu aizsardzība) noteikumu pārkāpuma dēļ cietis attiecīgi prasītājs vai tā uzņēmums, kurš veic uzņēmējdarbību uz vietas, un to samazina par summu, kas atbilst visām attiecīgās Puses jau iepriekš izmaksātajām kompensācijām. Lielākai noteiktībai – ja ieguldītājs iesniedz prasību savā vārdā, ieguldītājs var atgūt tikai zaudējumu vai kaitējumu, kas ieguldītājam radies saistībā ar šā ieguldītāja aptvertajiem ieguldījumiem.

3. Tiesa nevar pieņemt nolēmumu par kompensācijām kā sodu.

4. Tiesa izdod rīkojumu, ka procesa izdevumus¹ sedz zaudējušī domstarpībās iesaistītā puse. Izņēmuma kārtā tiesa var sadalīt izdevumus starp domstarpībās iesaistītajām pusēm, ja tā konstatē, ka, ņemot vērā lietas apstākļus, tas ir lietderīgi. Citus samērīgus izdevumus, ieskaitot tiesiskās pārstāvības un tiesiskās palīdzības samērīgus izdevumus, sedz zaudējušī domstarpībās iesaistītā puse, ja vien tiesa nenosaka, ka šāds izdevumu sadalījums, ņemot vērā lietas apstākļus, nav pamatots. Ja prasība apmierināta tikai daļēji, tad izdevumus koriģē proporcionāli prasības apmierināto daļu skaitam un apmēram. Apelācijas tiesa izdevumu jautājumus skata saskaņā ar šo pantu.

5. Komiteja var pieņemt papildu noteikumus par maksām, lai noteiktu maksimālo izdevumu summu par tiesisko pārstāvību un tiesisko palīdzību, kuru var segt zaudējušās domstarpībās iesaistītās konkrētu kategoriju puses. Šādos papildu noteikumos ņem vērā prasītāja, kas ir fiziska persona vai mazais vai vidējais uzņēmums, finanšu līdzekļus. Komiteja cenšas pieņemt šādus papildu noteikumus ne vēlāk kā viena gada laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās.

6. Tiesa pieņem pagaidu nolēmumu 18 mēnešu laikā pēc prasības iesniegšanas. Ja šo termiņu nevar ievērot, tiesa pieņem attiecīgu lēmumu, kurā norāda šādas kavēšanās iemeslus.

¹ Lielākai noteiktībai – termins “procesā izdevumi” ietver “ a) pamatotus izdevumus par ekspertu konsultācijām un citu atbalstu, kas tiesai vajadzīgs, un b) liecinieku samērīgus ceļā un citus izdevumus, ciktāl šādus izdevumus ir apstiprinājusi tiesa.

3.54. PANTS

Apelācijas procedūra

1. Jebkura domstarpībās iesaistītā puse pagaidu nolēmumu 90 dienu laikā pēc tā pieņemšanas var pārsūdzēt apelācijas tiesā. Apelācijas iemesli ir šādi:

- a) tiesa ir pieļāvusi kļūdu, interpretējot vai piemērojot piemērojamos tiesību aktus;
- b) tiesa ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktu novērtēšanā, tostarp attiecīgo iekšzemes tiesību aktu novērtēšanā; vai
- c) *ICSID* konvencijas 52. pantā paredzētie iemesli, ciktāl tos neaptver a) un b) apakšpunkts.

2. Apelācijas tiesa noraida pārsūdzību, ja tā konstatē, ka pārsūdzība ir nepamatota. Tā var arī noraidīt pārsūdzību paātrinātā kārtā, ja ir skaidrs, ka pārsūdzība ir acīmredzami nepamatota.

3. Ja apelācijas tiesa konstatē, ka apelācija ir pamatota, ar apelācijas tiesas lēmumu pilnībā vai daļēji groza vai atceļ juridiskos konstatējumus un secinājumus pagaidu nolēmumā. Šajā lēmumā precīzi norāda, kā apelācijas tiesa ir grozījusi vai atcēlusi attiecīgos tiesas konstatējumus un secinājumus.

4. Ja tiesas konstatētie fakti to pieļauj, apelācijas tiesa piemēro savus juridiskos konstatējumus un secinājumus attiecībā uz minētajiem faktiem un pieņem galīgo lēmumu. Ja tas nav iespējams, apelācijas tiesa nodod lietu atpakaļ tiesai.

5. Parasti apelācijas izskatīšanas laiks nepārsniedz 180 dienas, ko aprēķina no datuma, kad kāda domstarpībās iesaistītā puse ir oficiāli paziņojusi par savu lēmumu iesniegt apelāciju, līdz datumam, kad apelācijas tiesa pieņem savu lēmumu. Ja apelācijas tiesa uzskata, ka tā nevar pieņemt lēmumu 180 dienu laikā, tā rakstiski informē domstarpībās iesaistītās puses par aizkavēšanās iemesliem un norāda plānoto termiņu, kurā tā pieņems lēmumu. Ja vien tas nav nepieciešams ārkārtas apstākļu dēļ, process nekādā gadījumā nepārsniedz 270 dienas.

6. Domstarpībās iesaistītā puse, kas iesniedz apelāciju, nodrošina garantiju, tostarp apelācijas izdevumiem, kā arī samērīgu summu, kuru apelācijas tiesa nosaka, ņemot vērā lietas apstākļus.

7. Apelācijas procedūrai *mutatis mutandis* piemēro 3.37. pantu (Trešo personu sniegts finansējums), 3.46. pantu (Procesa pārredzamība), 3.47. pantu (Pagaidu lēmumi), 3.49. pantu (Atteikšanās no prasības), 3.51. pantu (Domstarpībās neiesaistītā Puse), 3.53. pantu (Pagaidu nolēmums) un 3.56. pantu (Atlīdzinājums vai cita kompensācija).

3.55. PANTS

Galīgais nolēmums

1. Pagaidu nolēmums, kas pieņemts saskaņā ar šo iedaļu, kļūst galīgs, ja neviena no domstarpībās iesaistītajām pusēm nav pārsūdzējusi pagaidu nolēmumu saskaņā ar 3.54. panta (Apelācijas procedūra) 1. punktu.
2. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un apelācijas tiesa ir noraidījusi apelāciju saskaņā ar 3.54. panta (Apelācijas procedūra) 2. punktu, pagaidu nolēmums kļūst galīgs dienā, kad apelācijas tiesa ir noraidījusi apelāciju.
3. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un apelācijas tiesa ir pieņēmusi galīgo lēmumu, pagaidu nolēmums, kā to ir grozījusi vai atcēlusi apelācijas tiesa, kļūst galīgs apelācijas tiesas galīgā lēmuma pieņemšanas dienā.
4. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un apelācijas tiesa ir grozījusi vai atcēlusi pagaidu nolēmuma juridiskos konstatējumus un secinājumus un nodevusi lietu atpakaļ tiesai, tiesa, attiecīgā gadījumā uzklusot domstarpībās iesaistītās puses, pārskata savu provizorisko nolēmumu, lai atspoguļotu apelācijas tiesas konstatējumus un secinājumus. Tiesai apelācijas tiesas konstatējumi ir saistoši. Tiesa cenšas pieņemt pārskatīto nolēmumu 90 dienu laikā no apelācijas tiesas lēmuma saņemšanas. Pārskatītais pagaidu nolēmums kļūst galīgs pēc 90 dienām no tā pieņemšanas.

5. Šajā iedaļā termins “galīgais nolēmums” ietver apelācijas tiesas galīgos lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 3.54. panta (Apelācijas procedūra) 4. punktu.

3.56. PANTS

Atlīdzinājums vai cita kompensācija

Tiesa neatzīst par derīgu argumentu aizsardzības, pretprasības, kompensācijas vai līdzīgos nolūkos faktu, ka ieguldītājs ir saņēmis vai saņems atlīdzinājumu vai citu kompensāciju saskaņā ar apdrošināšanas vai garantijas līgumu attiecībā uz visu kompensāciju vai tās daļu, kas pieprasīta domstarpību izšķiršanas procesā, kurš uzsākts saskaņā ar šo iedaļu.

3.57. PANTS

Galīgo nolēmumu izpilde

1. Saskaņā ar šo iedaļu pieņemti galīgie nolēmumi:
 - a) ir saistoši starp domstarpībās iesaistītajām pusēm un attiecībā uz konkrēto lietu; un
 - b) nav pārsūdzami, pārskatāmi, atliekami, anulējami, kā arī tiem nepiemēro cita veida tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

2. Katra Puse atzīst galīgo nolēmumu, kas sniegts atbilstoši šai iedaļai, par saistošu un nodrošina finansiālo saistību izpildi savā teritorijā tā, it kā tas būtu galīgs tiesas spriedums minētajā Pusē.
3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta laika posmā, kas minēts 4. punktā, galīgā nolēmuma atzīšanu un izpildi domstarpībās, kurās atbildētājs ir Vjetnama, veic saskaņā ar 1958. gada Ņujorkas konvenciju. Minētajā laikā šā panta 1. punkta b) apakšpunktu un 3.36. panta (Piekrišana) 3. punkta b) apakšpunktu nepiemēro domstarpībām, kurās atbildētājs ir Vjetnama.
4. Attiecībā uz galīgo nolēmumu, ja atbildētājs ir Vjetnama, 1. punkta b) apakšpunktu un 2. punktu piemēro piecus gadus pēc šā nolīguma spēkā stāšanās vai ilgāku laiku, ko nosaka komiteja, ja apstākļi to attaisno.
5. Nolēmuma īstenošanu reglamentē tiesību akti par spēkā esošu spriedumu vai nolēmumu īstenošanu, ja šāda īstenošana ir nepieciešama.
6. Lielākai noteiktībai – 4.18. pants (Tiesas ietekmes neesība) nekavē atbilstīgi šai sadaļai sniegto nolēmumu atzīšanu, izpildi un īstenošanu.
7. 1958. gada Ņujorkas konvencijas 1. panta nolūkos galīgie nolēmumi, kas pieņemti saskaņā ar šo iedaļu, tiek uzskatīti par šķīrējtiesas nolēmumiem, kuri attiecas uz prasībām, kas uzskatāmas par tādām, kuras izriet no komercattiecībām vai komercdarījuma.

8. Lielākai noteiktībai un ievērojot 1. punkta b) apakšpunktu – ja prasība ir iesniegta domstarpību izšķiršanai atbilstoši 3.33. panta (Prasības iesniegšana) 2. punkta a) apakšpunktam, galīgais nolēmums, kas pieņemts atbilstoši šai iedaļai, ir kvalificējams kā nolēmums atbilstīgi *ICSID* konvencijas IV nodaļas 6. sadaļai.

3.58. PANTS

Pušu loma

1. Puses nesniedz diplomātisku aizsardzību un neceļ starptautisku prasību par domstarpībām, par kurām iesniegta prasība saskaņā ar šo iedaļu, ja otra Puse ievēro šādās domstarpībās pieņemtu nolēmumu un panākusi atbilstību tam. Diplomātiskā aizsardzība šajā punktā neietver neformālu diplomātisku informācijas apmaiņu, kuras vienīgais mērķis ir atvieglot domstarpību izšķiršanu.

2. Šā panta 1. punkts neizslēdz domstarpību izšķiršanas iespēju saskaņā ar A iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp Pusēm) attiecībā uz kādu vispārēji piemērojamu pasākumu, ja tiek apgalvots, ka ar šo pasākumu ir pārkāpts nolīgums un saistībā ar to ir sākta domstarpību izšķiršanas procedūra attiecībā uz konkrētiem ieguldījumiem saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana). Tas neskar 3.51. pantu (Domstarpībās neiesaistītā Puse) vai *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 5. pantu.

3.59. PANTS

Konsolidācija

1. Ja saskaņā ar šo iedaļu iesniegtām divām vai vairāk prasībām ir kopīgs tiesību vai faktu jautājums un vieni un tie paši notikumi vai apstākļi, tad atbildētājs var iesniegt tiesas priekšsēdētājam lūgumu konsolidēt šīs prasības vai kādu to daļu. Lūgumā norāda:

- a) domstarpībās iesaistīto pušu vārdus, uzvārdus/nosaukumus un adreses un prasības, kuras vēlas konsolidēt;
- b) vēlamās konsolidācijas apjomu; un
- c) lūguma pamatojumu.

Atbildētājs nosūta šo lūgumu katram prasītājam tajās prasībās, kuras atbildētājs vēlas konsolidēt.

2. Ja visas tajās domstarpībās iesaistītās puses, kurās prasības vēlas konsolidēt, vienojas par prasību konsolidāciju, domstarpībās iesaistītās puses iesniedz tiesas priekšsēdētājam kopīgu lūgumu saskaņā ar 1. punktu. Tiesas priekšsēdētājs pēc šāda kopīga lūguma saņemšanas saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa) izveido jaunu tiesas palātu (turpmāk "konsolidācijas palāta), kurai ir jurisdikcija attiecībā uz visām prasībām, uz kurām attiecas kopīgais konsolidācijas lūgums, vai kādu to daļu.

3. Ja 2. punktā minētās domstarpībās iesaistītās puses nav panākušas vienošanos par konsolidāciju 30 dienu laikā kopš pēdējais prasītājs ir saņēmis 1. punktā minēto konsolidācijas lūgumu, tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa) izveido konsolidācijas palātu. Konsolidācijas palātai ir jurisdikcija pār visām prasībām vai kādu to daļu, ja pēc domstarpībās iesaistīto pušu viedokļu uzklauššanas tā lemj, ka tādējādi tiktu vislabāk nodrošināta prasību taisnīga un efektīva atrisināšana, kā arī nolēmumu konsekvence.
4. Konsolidācijas palāta strādā saskaņā ar domstarpību izšķiršanas noteikumiem, kas, prasītājiem vienojoties, izvēlēti no tiem, kuri minēti 3.33. panta (Prasības iesniegšana) 2. punktā.
5. Ja prasītāji nav vienojušies par domstarpību izšķiršanas noteikumiem 30 dienu laikā no dienas, kad pēdējais prasītājs ir saņēmis konsolidācijas lūgumu, konsolidācijas palāta strādā saskaņā ar *UNCITRAL* šķīrētības noteikumiem.
6. Tiesas palātas, kas izveidotas saskaņā ar 3.38. pantu (Tiesa), atsakās no jurisdikcijas attiecībā uz tām prasībām vai to daļām, kurās jurisdikcija ir konsolidācijas palātai, un procesus šajās palātās attiecīgā gadījumā aptur vai izbeidz. Konsolidācijas palātas nolēmums attiecībā uz tām prasību daļām, kurās tā ir uzņēmusies jurisdikciju, ir saistoša palātām, kuru jurisdikcijā ir atlikušās prasības vai to daļas, no dienas, kad nolēmums kļūst galīgs saskaņā ar 3.55. pantu (Galīgais nolēmums).

7. Prasītājs var atsaukt tādu prasību vai prasības daļu, uz ko attiecas konsolidācija, no domstarpību izšķiršanas procedūras atbilstīgi šim pantam, un šo prasību vai prasības daļu vairs nevar atkārtoti iesniegt saskaņā ar 3.33. pantu (Prasības iesniegšana).

8. Pēc atbildētāja pieprasījuma konsolidācijas palāta uz tāda paša pamata un ar tādām pašām sekām, kā noteikts 3. un 6. punktā, var lemt, vai pieņemt jurisdikciju pār kādu prasību vai tās daļu, uz ko attiecas 1. punkta darbības joma un kas iesniegta pēc tam, kad sāka konsolidācijas procedūra.

9. Pēc kāda prasītāja lūguma konsolidācijas palāta var veikt pienācīgus pasākumus, lai saglabātu šā prasītāja aizsargātās informācijas konfidencialitāti pret citiem prasītājiem. Šādi pasākumi var ietvert saīsinātu to dokumentu versiju, kuros ir aizsargāta informācija, iesniegšanu pārējiem prasītājiem vai atsevišķas privātas sēdes.

4. NODAĻA

INSTITUCIONĀLI, VISPĀRĪGI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

4.1. PANTS

Komiteja

1. Puses ar šo izveido komiteju, kurā ietilpst ES Puses un Vjetnamas pārstāvji.

2. Komiteja sanāk reizi gadā, ja vien tā nelemj citādi, vai – steidzamos gadījumos – pēc jebkuras Puses pieprasījuma. Ja vien Puses nav vienojušās citādi, komitejas sanāksmes notiek pārmaiņus Savienībā un Vjetnamā. Komitejas līdzpriekšsēdētāji ir Vjetnamas plānošanas un ieguldījumu ministrs un par tirdzniecību atbildīgais Eiropas Komisijas loceklis vai viņu attiecīgie pilnvarotie pārstāvji. Komiteja vienojas par sanāksmju grafiku un nosaka savu darba kārtību.

3. Komiteja:

- a) nodrošina šā nolīguma pareizu darbību;
- b) uzrauga un veicina šā nolīguma īstenošanu un piemērošanu un sekmē tā vispārējo mērķu sasniegšanu;
- c) izskata ar šo nolīgumu saistītus jautājumus, ko tai iesniegusi kāda Puse;
- d) izskata grūtības, kas varētu rasties, īstenojot 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm);
- e) apsver iespējamus 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļas (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm) uzlabojumus, jo īpaši ņemot vērā pieredzi un norises citos starptautiskos forumos;

- f) pēc jebkuras Puses pieprasījuma izskata savstarpēji saskaņota risinājuma īstenošanu saistībā ar domstarpībām atbilstīgi 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļai (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm);
 - g) izskata darba procedūru projektus, kurus izstrādājis tiesas priekšsēdētājs vai apelācijas tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 10. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 10. punktu;
 - h) neskarot 3. nodaļu (Domstarpību izšķiršana), cenšas risināt problēmas, kas var rasties jomās, uz kurām attiecas šis nolīgums, vai atrisināt domstarpības, kas var rasties par šā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu; un
 - i) izskata citus interesējošus jautājumus, kas ietilpst šā nolīguma darbības jomā.
4. Saskaņā ar attiecīgajiem šā nolīguma noteikumiem komiteja var:
- a) jautājumus, kas ietilpst šā nolīguma darbības jomā, sazināties ar visām ieinteresētajām personām, tostarp privāto sektoru, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
 - b) apsvērt un ieteikt Pusēm veikt grozījumus šajā nolīgumā vai gadījumos, kas īpaši paredzēti šajā nolīgumā, ar lēmumu grozīt šā nolīguma noteikumus;

c) pieņemt šā nolīguma noteikumu interpretāciju, tostarp saskaņā ar 3.42. panta (Piemērojamie tiesību akti un interpretācijas noteikumi) 4. punktu, un tā ir saistoša Pusēm un visām vienībām, kuras izveidotas saskaņā ar šo nolīgumu, tostarp šķīrējtiesām, kas minētas 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) A iedaļā (Domstarpību izšķiršana starp Pusēm), un tiesām, kuras izveidotas saskaņā ar 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm);

d) pieņemt lēmumus vai sniegt ieteikumus, kā paredzēts šajā nolīgumā;

e) pieņemt savu reglamentu; un

f) veikt citas darbības, kuras vajadzīgas, lai pildītu savas funkcijas saskaņā ar šo nolīgumu.

5. Saskaņā ar attiecīgajiem šā nolīguma noteikumiem un pēc Pušu attiecīgo juridisko prasību un procedūru pabeigšanas Komiteja var:

a) pieņemt lēmumus par tiesas locekļu un apelācijas tiesas locekļu iecelšanu saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 2. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 3. punktu; palielināt vai samazināt locekļu skaitu saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 3. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 4. punktu; atcelt kādu tiesas vai apelācijas tiesas locekli saskaņā ar 3.40. panta (Ētika) 5. punktu;

- b) pieņemt un pēc tam grozīt noteikumus, ar kuriem papildina 3.33. panta (Prasības iesniegšana) 4. punktā minētos piemērojamos domstarpību izšķiršanas noteikumus; šādi noteikumi un grozījumi ir saistoši tiesai un apelācijas tiesai;
- c) pieņemt lēmumu, kurā paredz, ka 3.46. panta (Procesa pārredzamība) 3. punkta vietā piemēro *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 3. punktu;
- d) noteikt 3.38. panta (Tiesa) 14. punktā un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 14. punktā minētā honorāra apjomu, kā arī apelācijas tiesas palātu un tiesas un apelācijas tiesas priekšsēdētāja citas izmaksas un izdevumus saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 14. un 16. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 14. un 16. punktu;
- e) pārveidot tiesas un apelācijas tiesas locekļu honorāru un citas izmaksas un izdevumus par regulāru atalgojumu saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 17. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 17. punktu;
- f) pieņemt vai noraidīt tiesas vai apelācijas tiesas darba procedūru projektus saskaņā ar 3.38. panta (Tiesa) 10. punktu un 3.39. panta (Apelācijas tiesa) 10. punktu;
- g) pieņemt lēmumu, kurā norāda visus vajadzīgos pārejas pasākumus saskaņā ar 3.41. pantu (Daudzpusēji domstarpību izšķiršanas mehānismi); un

- h) pieņemt papildu noteikumus par maksām saskaņā ar 3.53. panta (Pagaidu nolēmums) 5. punktu.

4.2. PANTS

Komitejas lēmumu pieņemšana

1. Lai sasniegtu šā nolīguma mērķus, komiteja ir pilnvarota pieņemt lēmumus šajā nolīgumā paredzētajos gadījumos. Pieņemtie lēmumi ir Pusēm saistoši, un tās veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai tos izpildītu.
2. Komiteja var sniegt Pusēm attiecīgus ieteikumus.
3. Visus komitejas lēmumus un ieteikumus pieņem, savstarpēji vienojoties.

4.3. PANTS

Grozījumi

1. Puses var veikt grozījumus šajā nolīgumā. Grozījums stājas spēkā pēc tam, kad Puses apmainās ar rakstiskiem paziņojumiem, kas apliecina, ka tās ir izpildījušas savas attiecīgās piemērojamās tiesiskās procedūras, kā paredzēts 4.13. pantā (Stāšanās spēkā).

2. Neatkarīgi no 1. punkta un ja šajā nolīgumā tā ir noteikts, Puses var komitejā pieņemt lēmumu, ar ko groza šo nolīgumu. Tas neskar katras Puses piemērojamo juridisko procedūru pabeigšanu.

4.4. PANTS

Nodokļu uzlikšana

1. Nekas šajā nolīgumā neietekmē ne Savienības vai kādas tās dalībvalsts, ne Vjetnamas tiesības un pienākumus saskaņā ar jebkādu nodokļu nolīgumu starp jebkuru Savienības dalībvalsti un Vjetnamu. Ja šis nolīgums nav saderīgs ar kādu no nodokļu nolīgumiem, tad minētais nodokļu nolīgums prevalē, ciktāl pastāv šāda nesaderība.
2. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas liegtu Pusēm, piemērojot savu nodokļu tiesību aktu attiecīgos noteikumus, nošķirt nodokļu maksātājus, kuri nav vienādā situācijā, it īpaši sakarā ar viņu dzīvesvietu vai vietu, kur ieguldīts viņu kapitāls.
3. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas liegtu noteikt vai izpildīt pasākumus, kuru mērķis ir novērst nodokļu apiešanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ievērojot nodokļu noteikumus nolīgumos par nodokļu dubultas uzlikšanas novēršanu, citos nodokļu režīmos vai iekšzemes nodokļu tiesību aktos.

4.5. PANTS

Piesardzības atkāpe

1. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas liegtu kādai Pusei noteikt vai saglabāt pasākumus piesardzības apsvērumu dēļ, piemēram:
 - a) ieguldītāju, noguldītāju, apdrošinājuma ņēmēju vai tādu personu aizsardzībai, pret kurām finanšu pakalpojuma sniedzējam ir fiduciāri pienākumi; vai
 - b) Puses finanšu sistēmas viengabalainības un stabilitātes nodrošināšanai.
2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi nerada lielāku slogu, kā vajadzīgs to mērķa sasniegšanai.
3. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par prasību kādai Pusei atklāt informāciju, kas saistīta ar individuālu klientu darījumiem vai kontiem, vai jebkādu konfidenciālu vai aizsargātu informāciju, kura ir publisko struktūru rīcībā.

4.6. PANTS

Vispārīgi izņēmumi

Ievērojot prasību, ka šādus pasākumus nepiemēro tā, ka tie izraisa savstarpēju patvaļīgu vai neattaisnojamu diskrimināciju starp valstīm, kurās pastāv vienādi apstākļi, vai slēptus ierobežojumus attiecībā uz aptvertajiem ieguldījumiem, nekas 2.3. pantā (Valsts režīms) un 2.4. pantā (Lielākās labvēlības režīms) nav uzskatāms par tādu, kas liegtu kādai Pusei noteikt vai izpildīt pasākumus, kuri:

- a) nepieciešami sabiedriskās drošības vai sabiedrības morāles aizsardzībai vai sabiedriskās kārtības uzturēšanai;
- b) nepieciešami cilvēku, dzīvnieku un augu dzīvības vai veselības aizsardzībai;
- c) attiecas uz izsmeļamu dabas resursu saglabāšanu, ja šādus pasākumus piemēro kopā ar iekšzemes ieguldītāju vai iekšzemes pakalpojumu sniegšanas un patēriņa ierobežojumiem;
- d) nepieciešami tādu nacionālo bagātību aizsardzībai, kam ir mākslinieciska, vēsturiska vai arheoloģiska vērtība;

e) nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību normatīvajiem aktiem, kas nav nesaderīgi ar 2.3. panta (Valsts režīms) un 2.4. panta (Lielākās labvēlības režīms) noteikumiem, ieskaitot tos, kuri attiecas uz:

i) krāpnieciskas un maldinošas prakses novēršanu vai līgumsaistību neizpildes sekām;

ii) personu privātās dzīves aizsardzību saistībā ar personas datu apstrādi un izplatīšanu un privātā īpašumā esošas dokumentācijas un grāmatvedības konfidencialitātes aizsardzību; vai

iii) drošību;

vai

- f) nav saderīgi ar 2.3. panta (Valsts režīms) 1. punktu, ja režīma atšķirības mērķis ir nodrošināt efektīvu vai līdztiesīgu tiešo nodokļu uzlikšanu vai iekasēšanu attiecībā uz otras Puses saimnieciskām darbībām vai ieguldītājiem¹.

¹ Pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt līdztiesību vai tiešo nodokļu faktisku uzlikšanu vai iekasēšanu, pieskaitāmi pasākumi, kurus Puse veic atbilstīgi savai nodokļu sistēmai un kuri:

- i) attiecas uz ieguldītājiem un pakalpojumu sniedzējiem, kuri nav rezidenti, atzīstot to, ka nerezidentu nodokļu pienākumus nosaka attiecībā uz apliekamiem elementiem, kā avots ir vai kas atrodas Puses teritorijā;
- ii) attiecas uz nerezidenti, lai nodrošinātu nodokļu uzlikšanu vai iekasēšanu Puses teritorijā;
- iii) attiecas uz nerezidenti vai uz rezidenti, lai nepieļautu nodokļu apiešanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ieskaitot atbilstības panākšanas pasākumus;
- iv) attiecas uz tādu pakalpojumu patērētājiem, ko sniedz otras Puses teritorijā vai no tās, ar nolūku nodrošināt no Puses teritorijā esošiem avotiem radušos nodokļu uzlikšanu šādiem patērētājiem vai iekasēšanu no tiem;
- v) nošķir ieguldītājus un pakalpojumu sniedzējus, kas ir nodokļu maksātāji par visā pasaulē apliekamiem elementiem, no citiem ieguldītājiem un pakalpojumu sniedzējiem, atzīstot nodokļu bāzes atšķirības starp tiem; vai
- vi) nosaka, piešķir vai iedala rezidentu vai filiāļu, vai saistītu personu vai vienas personas filiāļu starpā ienākumu, peļņu, ieņēmumus, zaudējumus, atskaitījumus vai kredītus, lai nodrošinātu Puses nodokļu bāzi.

Nodokļu terminus vai jēdzienus f) apakšpunktā un šajā zemspītras piezīmē nosaka saskaņā ar nodokļu definīcijām un jēdzieniem vai līdzvērtīgām vai līdzīgām definīcijām un jēdzieniem tās Puses iekšzemes normatīvajos aktos, kura pasākumu veic.

4.7. PANTS

Īpaši izņēmumi

Nekas 2. nodaļā (Ieguldījumu aizsardzība) nav piemērojams vispārēji piemērojamiem nediskriminējošiem pasākumiem, kurus veic kāda publiska struktūra, īstenojot monetāro politiku vai valūtas maiņas kursa politiku. Šis pants neskar Puses pienākumus saskaņā ar 2.8. pantu (Pārvedumi).

4.8. PANTS

Izņēmumi drošības apsvērumu dēļ

Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas:

- a) liktu kādai Pusei izpaust informāciju, ja tā uzskata, ka šīs informācijas izpaušana ir pretrunā tās būtiskām drošības interesēm;
- b) atturētu kādu Pusi no darbības, ko tā uzskata par nepieciešamu, lai aizsargātu tai būtiskas drošības intereses:
 - i) saistībā ar ieroču, munīcijas un militārā inventāra ražošanu un attiecībā uz tirdzniecību ar citām precēm un materiāliem un saimniecisko darbību, ko veic ar tiešu vai netiešu mērķi apgādāt militārus formējumus;

- ii) attiecībā uz tādu pakalpojumu sniegšanu, kuru tiešais vai netiešais mērķis ir apgādāt militārus formējumus;
- iii) attiecībā uz materiāliem, kas neitronu iedarbībā pārvēršas par skaldmateriāliem, un kodoltermiskajai sintēzei izmantojamiem materiāliem vai materiāliem, no kuriem tos iegūst; vai
- iv) kara laikā vai citādā ārkārtas situācijā starptautiskajās attiecībās;

vai

- c) liegtu kādai Pusei veikt jebkādas darbības saskaņā ar tās pienākumiem atbilstīgi *Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem*, kas parakstīti Sanfrancisko 1945. gada 26. jūnijā, nolūkā uzturēt starptautisko mieru un drošību.

4.9. PANTS

Normatīvo aktu piemērošana

Nekas 2.8. pantā (Pārvedumi) nav uzskatāms par tādu, kas liegtu kādai Pusei objektīvi, nediskriminējoši un tā, ka tas nav slēpts ieguldījumu ierobežojums, piemērot savus normatīvos aktus šādās jomās:

- a) bankrots, maksātnespēja, banku atvēršana un noregulējums, kreditoru tiesību aizsardzība vai finanšu iestāžu prudenciālā uzraudzība;

- b) finanšu instrumentu izdošana un tirdzniecība, darījumi ar tiem;
- c) finanšu pārskatu vai uzskaites veidošana par pārvedumiem, ja tas nepieciešams, lai palīdzētu tiesībsardzības un finanšu regulatoriem;
- d) noziedzīgi nodarījumi vai kriminālpārkāpumi, krāpnieciska vai maldinoša prakse;
- e) tiesvedības rezultātā pasludinātu spriedumu apmierināšanas nodrošināšana; vai
- f) sociālā drošība, valsts pensiju vai obligāto uzkrājumu shēmas.

4.10. PANTS

Pagaidu aizsardzības pasākumi

Ārkārtējos apstākļos, kad pastāv nopietnas grūtības Savienības ekonomiskās un monetārās savienības darbībā vai – Vjetnamas gadījumā – monetārās un valūtas maiņas kursa politikas darbībā, vai ja minētā darbība ir apdraudēta, attiecīgā Puse var veikt aizsardzības pasākumus, kuri obligāti vajadzīgi attiecībā uz pārvedumiem uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu.

4.11. PANTS

Ierobežojumi maksājumu bilances un ārēju finansiālu grūtību gadījumā

1. Ja kādai Pusei rodas nopietnas maksājumu bilances vai ārējas finansiālās grūtības vai pastāv to draudi, tā var pieņemt vai saglabāt aizsardzības pasākumus attiecībā uz pārvedumiem, kas:
 - a) nav diskriminējoši, salīdzinot ar trešām valstīm līdzīgās situācijās;
 - b) nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai atrisinātu maksājumu bilances vai ārējās finansiālās grūtības;
 - c) attiecīgā gadījumā atbilst *Starptautiskā Valūtas fonda Vienošanās līgumam*;
 - d) nerada nevajadzīgu kaitējumu otras Puses komerciālajām, ekonomiskajām un finanšu interesēm; un
 - e) ir pagaidu pasākumi un tiek pakāpeniski samazināti, uzlabojoties situācijai.
2. Puse, kas pieņem vai saglabā 1. punktā minētos pasākumus, nekavējoties paziņo par tiem otrai Pusei un iespējami drīz iesniedz to atcelšanas grafiku.

3. Ja pieņem vai saglabā ierobežojumus atbilstīgi 1. punktam, komitejā nekavējoties tiek rīkota apspriešanās, ja vien tā netiek rīkota citos forumos. Apspriedēs novērtē maksājumu bilances vai ārējās finanšu grūtības, kas izraisījušas attiecīgos pasākumus, ņemot vērā *inter alia* šādus faktoros:

- a) grūtību raksturs un apmērs;
- b) ārējā ekonomikas un tirdzniecības vide; vai
- c) pieejamie alternatīvie korektīvie pasākumi.

Apspriedēs izskata ierobežojošo pasākumu atbilstību 1. punktam. Tiek izskatīti visi attiecīgie Starptautiskā Valūtas fonda sniegtie statistiskie vai faktu konstatējumi, un secinājumos tiek ņemts vērā Starptautiskā Valūtas fonda vērtējums par attiecīgās Puses maksājumu bilanci un ārējo finanšu stāvokli.

4.12. PANTS

Informācijas izpaušana

1. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas liktu kādai Pusei darīt pieejamu konfidenciālu informāciju, kuras izpaušana traucētu tiesībaizsardzību vai citādi būtu pretrunā sabiedrības interesēm, vai kaitētu konkrētu publisku vai privātu uzņēmumu likumīgām komerciālām interesēm, izņemot gadījumus, kad šķīrējtiesa pieprasa konfidenciālu informāciju domstarpību izšķiršanas procesā saskaņā ar 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) A iedaļu (Domstarpību izšķiršana starp Pusēm). Šādos gadījumos šķīrējtiesa nodrošina pilnīgu informācijas konfidencialitāti.
2. Ja kāda Puse komitejai iesniedz informāciju, kura saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem tiek uzskatīta par konfidenciālu, tad otra Puse šo informāciju uzskata par konfidenciālu, ja vien iesniedzēja Puse nepiekrīt citādi attieksmei.

4.13. PANTS

Stāšanās spēkā

1. Puses apstiprina šo nolīgumu saskaņā ar savām attiecīgajām piemērojamajām juridiskajām procedūrām.

2. Šis nolīgums stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kurā Puses ir paziņojušas viena otrai par to, ka ir pabeigtas to piemērojamās juridiskās procedūras, lai šis nolīgums varētu stāties spēkā. Puses var vienoties par citu datumu.
3. Paziņojumus saskaņā ar 2. punktu nosūta Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretariātam un Vjetnamas Ārlietu ministrijai.
4. Šo nolīgumu var piemērot provizoriski, ja Puses par to vienojas. Šajā gadījumā šo nolīgumu piemēro no tā mēneša pirmās dienas, kurš seko dienai, kurā Savienība un Vjetnama ir viena otrai paziņojušas, ka tās ir pabeigušas pagaidu piemērošanai piemērojamās juridiskās procedūras. Puses var vienoties par citu datumu.
5. Ja konkrētus šā nolīguma noteikumus nevar piemērot provizoriski, Puse, kas nevar veikt šādu provizorisku piemērošanu, paziņo otrai Pusei, kurus noteikumus nevar piemērot provizoriski. Neatkarīgi no 4. punkta, ja otra Puse ir pabeigusi pagaidu piemērošanai piemērojamās juridiskās procedūras un 10 dienu laikā pēc tam, kad iesniegts paziņojums par to, ka nav iespējams provizoriski piemērot kādus noteikumus, neiebilst pret provizorisku piemērošanu, tos šā nolīguma noteikumus, kuri nav minēti paziņojumā, piemēro provizoriski no pirmās dienas nākamajā mēnesī pēc paziņošanas.
6. Puse var izbeigt provizorisko piemērošanu, rakstiski par to paziņojot otrai Pusei. Šāda izbeigšana stājas spēkā otrā mēneša pēc paziņošanas pirmajā dienā.

7. Ja šo nolīgumu vai dažus tā noteikumus piemēro provizoriski, ar vārdiem “šā nolīguma stāšanās spēkā” saprot provizoriskās piemērošanas dienu. Komiteja un citas vienības, kas izveidotas saskaņā ar šo nolīgumu, var pildīt savas funkcijas šā nolīguma provizoriskās piemērošanas laikā. Lēmumi, kas pieņemti, pildot šīs funkcijas, zaudē spēku tikai tad, ja šā nolīguma provizoriskā piemērošana tiek izbeigta un šis nolīgums nestājas spēkā.

4.14. PANTS

Darbības ilgums

1. Šis nolīgums ir spēkā nenoteiktu laiku.
2. Savienība vai Vjetnama var otrai Pusei rakstiski paziņot par savu nodomu izbeigt šo nolīgumu. Izbeigšana stājas spēkā sestā mēneša pēdējā dienā pēc paziņošanas.

4.15. PANTS

Nolīguma darbības izbeigšana

Ja šis nolīgums tiek izbeigts saskaņā ar 4.14. pantu (Darbības ilgums), 1. nodaļas (Mērķi un vispārīgās definīcijas), 2.1. panta (Darbības joma), 2.2. panta (Ieguldījumi un regulatīvie pasākumi un mērķi) un 2.5. panta (Attieksme pret ieguldījumiem) līdz 2.9. panta (Subrogācija), 4. nodaļas attiecīgie noteikumi un 3. nodaļas (Domstarpību izšķiršana) B iedaļas (Domstarpību izšķiršana starp ieguldītājiem un Pusēm) noteikumi joprojām ir spēkā vēl 15 gadus no izbeigšanas dienas attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pirms šā nolīguma izbeigšanas dienas, ja vien Puses nevienojas citādi. Šo pantu nepiemēro, ja tiek izbeigta šā nolīguma pagaidu piemērošana un šis nolīgums nestājas spēkā.

4.16. PANTS

Pienākumu izpilde

1. Puses veic visus vajadzīgos vispārīgos vai īpašos pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu pienākumus, kuri izriet no šā nolīguma. Tās nodrošina, ka šā nolīguma mērķi tiek sasniegti.

2. Ja kāda Puse uzskata, ka otra Puse ir izdarījusi būtisku Partnerības un sadarbības nolīguma pārkāpumu, tā var veikt atbilstošus pasākumus attiecībā uz šo nolīgumu saskaņā ar Partnerības un sadarbības nolīguma 57. pantu.

4.17. PANTS

Personas, kurām deleģētas valdības pilnvaras

Ja vien šajā nolīgumā nav paredzēts citādi, katra Puse nodrošina, ka ikviena persona, tostarp valsts uzņēmums un uzņēmums, kuram piešķirtas īpašas tiesības vai privilēģijas, vai struktūra ar monopola tiesībām, kam kāda Puse ir deleģējusi regulatīvas, administratīvas vai citas pārvaldes pilnvaras jebkurā pārvaldes līmenī, kā paredzēts tās iekšzemes tiesību aktos, minēto pilnvaru īstenošanā rīkojas saskaņā ar šajā nolīgumā noteiktajām Puses saistībām.

4.18. PANTS

Tiešas ietekmes neesība

Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personām, izņemot tiesības un pienākumus, kas starp Pusēm rodas saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām. Vjetnama savos iekšzemes tiesību aktos var noteikt citādi.

4.19. PANTS

Pielikumi

Šā nolīguma pielikumi ir tā sastāvdaļa.

4.20. PANTS

Saistība ar citiem nolīgumiem

1. Ja vien šajā nolīgumā nav paredzēts citādi, iepriekšēji nolīgumi starp Savienību vai tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamu, no otras puses, netiek aizstāti vai izbeigti ar šo nolīgumu.
2. Šis nolīgums ir daļa no vispārējām attiecībām starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamu, no otras puses, kā paredzēts Partnerības un sadarbības nolīgumā, un tas ir daļa no kopējās institucionālās sistēmas.
3. Nekas šajā nolīgumā nav uzskatāms par tādu, kas prasītu kādai Pusei rīkoties neatbilstoši tās pienākumiem saskaņā ar *Marrākešas Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu*, kurš noslēgts 1994. gada 15. aprīlī Marrākešā.

4. Stājoties spēkā šim nolīgumam, 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts) uzskaitītie nolīgumi starp Savienības dalībvalstīm un Vjetnamu, ieskaitot no tiem atvasinātās tiesības un pienākumus, tiek pārtraukti, vairs nav spēkā un tiek aizstāti ar šo nolīgumu¹.

5. Ja nolīgumu saskaņā ar 4.13. panta (Stāšanās spēkā) 4. punktu piemēro provizoriski, tad 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts) uzskaitīto nolīgumu noteikumu un no tiem atvasināto tiesību un pienākumu piemērošana tiek apturēta no provizoriskās piemērošanas dienas². Ja šā nolīguma provizoriskā piemērošana tiek izbeigta un šis nolīgums nestājas spēkā, tad apturēšana tiek izbeigta un darbojas 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts) uzskaitītie nolīgumi³.

6. Neatkarīgi no 4. un 5. punkta var iesniegt prasību saskaņā ar nolīgumu, kas iekļauts 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts), atbilstīgi minētajā nolīgumā paredzētajiem noteikumiem un procedūrām, ja:

- a) prasība rodas sakarā ar iespējamu minētā nolīguma pārkāpumu, kas noticis pirms dienas, kad apturēta nolīguma piemērošana saskaņā ar 5. punktu, vai, ja nolīguma piemērošana nav apturēta saskaņā ar 5. punktu, pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas; un

¹ Pusēm ir kopīga izpratne par to, ka zaudē spēku arī turpināmības klauzulas, kas ietvertas 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts) uzskaitītajos nolīgumos.

² Pusēm ir kopīga izpratne par to, ka tiek apturētas arī turpināmības klauzulas, kas ietvertas 6. pielikumā (Ieguldījumu nolīgumu saraksts) uzskaitītajos nolīgumos.

³ Lielākai noteiktībai – šis teikums nenozīmē, ka stājas spēkā tie nolīgumi, ka vēl nav stājušies spēkā vai ir izbeigti saskaņā ar to noteikumiem.

b) no nolīguma piemērošanas apturēšanas dienas saskaņā ar 5. punktu vai, ja nolīguma piemērošana nav apturēta saskaņā ar 5. punktu, no šā nolīguma spēkā stāšanās dienas līdz prasības iesniegšanas dienai ir pagājuši ne vairāk kā trīs gadi.

7. Neatkarīgi no 4. un 5. punkta, ja šā nolīguma pagaidu piemērošana ir izbeigta un šis nolīgums nestājas spēkā, saskaņā ar šo nolīgumu var iesniegt prasību, ievērojot šajā nolīgumā paredzētos noteikumus un procedūras, ja:

a) prasība rodas sakarā ar iespējamu šā nolīguma pārkāpumu, kas noticis šā nolīguma provizoriskas piemērošanas laikā; un

b) no provizoriskās piemērošanas izbeigšanas dienas līdz prasības iesniegšanas dienai ir pagājuši ne vairāk kā trīs gadi.

8. Lielākai noteiktībai – prasību atbilstīgi šim nolīgumam un saskaņā ar tajā izstrādātajiem noteikumiem un procedūrām nevar iesniegt, ja prasība rodas sakarā ar iespējamu šā nolīguma pārkāpumu, kas noticis pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas vai, ja šo nolīgumu piemēro provizoriski, pirms provizoriskās piemērošanas dienas.

9. Šā panta nolūkos nepiemēro 4.13. panta (Stāšanās spēkā) 7. punktā ietvertu “šā nolīguma stāšanās spēkā” definīciju.

4.21. PANTS

Savienības paplašināšanās nākotnē

1. Savienība informē Vjetnamu par trešo valstu pieteikumiem par pievienošanos Savienībai.
2. Sarunu laikā starp Savienību un 1. punktā minēto trešo valsti Savienība cenšas:
 - a) pēc Vjetnamas lūguma iespējamā apmērā sniegt informāciju par jautājumiem, uz kuriem attiecas šis nolīgums; un
 - b) ņemt vērā Vjetnamas paustās bažas.
3. Savienība informē Vjetnamu par pievienošanās Savienībai stāšanos spēkā.
4. Komiteja pietiekami savlaicīgi pirms dienas, kad Savienībai pievienojas kāda trešā valsts, izskata visas sekas, kādas šī pievienošanās var radīt attiecībā uz šo nolīgumu.

5. Jebkura jauna Savienības dalībvalsts pievienojas šim nolīgumam no tās pievienošanās dienas Savienībai ar attiecīgu klauzulu aktā par tās pievienošanos Savienībai. Ja aktā par pievienošanos Savienībai nav paredzēta Savienības dalībvalsts automātiska pievienošanās šim nolīgumam, attiecīgā Savienības dalībvalsts pievienojas šim nolīgumam, deponējot aktu par pievienošanos šim nolīgumam Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretariātā un Vjetnamas Ārlietu ministrijā vai to attiecīgajos tiesību pārņēmējos. Puses ar komitejas lēmumu var īstenot nepieciešamos pielāgojumus vai pārejas pasākumus.

4.22. PANTS

Teritoriālā piemērošana

Šo nolīgumu piemēro:

- a) attiecībā uz ES Pusi – teritorijām, kurās tiek piemērots *Līgums par Eiropas Savienību* un *Līgums par Eiropas Savienības darbību*, un ar minēto Līgumu nosacījumiem; un
- b) attiecībā uz Vjetnamu – tās teritorijai.

Šajā nolīgumā “teritoriju” saprot a) un b) apakšpunkta nozīmē, ja vien nav skaidri norādīts citādi.

4.23. PANTS

Autentiskie teksti

Šis nolīgums ir sastādīts divos oriģināleksemplāros angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu, zviedru un vjetnamiešu valodā; visi teksti ir vienlīdz autentiski.

TO APLIECINOT, attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo nolīgumu.

..... , ... gada ...

BELĢIJAS KARALISTES VĀRDĀ —

BULGĀRIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

ČEHIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

DĀNIJAS KARALISTES VĀRDĀ —

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

IGAUNIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

ĪRIJAS VĀRDĀ —

GRIEĶIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

SPĀNIJAS KARALISTES VĀRDĀ —

FRANCIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

HORVĀTIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

ITĀLIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

KIPRAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

LIETUVAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTES VĀRDĀ —

UNGĀRIJAS VĀRDĀ —

MALTAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

NĪDERLANDES KARALISTES VĀRDĀ —

AUSTRIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

POLIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

PORTUGĀLES REPUBLIKAS VĀRDĀ —

RUMĀNIJAS VĀRDĀ —

SLOVĒNIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

SLOVĀKIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

SOMIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ —

ZVIEDRIJAS KARALISTES VĀRDĀ —

LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀS KARALISTES VĀRDĀ —

EIROPAS SAVIENĪBAS VĀRDĀ —

VJETNAMAS SOCIĀLISTISKĀS REPUBLIKAS VĀRDĀ —